

Rozšíření a početnost hojnějších druhů vodních ptáků v lednu 2010 a 2011

Numbers and distribution of common waterbird species in January 2010 and 2011

Petr Musil ^{1, 2} & Zuzana Musilová ¹

¹ Katedra zoologie PřF UK, Viničná 7, 128 44 Praha 2, e-mail: iwccz@post.cz

² Katedra ekologie FŽP ČZU, Kamýcká 1176, 165 21 Praha 6 – Suchbátka

Lednové Mezinárodní sčítání vodních ptáků je zaměřeno na sčítání zimujících vodních ptáků na co největším počtu lokalit v podmínkách různých zimních sezon lišících se mimo jiné meteorologickými podmínkami, které mohou výrazně ovlivňovat distribuci a početnost jednotlivých druhů vodních ptáků. Právě podmínky jednotlivých zimních sezon se výrazně lišily (viz tab. 1).

Tab. 1. Rozsah sledování, průměrné teploty v prosinci a v lednu v zimních sezonách 2003/04, 2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10 a 2010/11.

Table 1. Extend of census, mean month temperature in winter seasons 2003/04, 2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10 and 2010/11.

leden <i>January</i>	počet lokalit <i>number of sites</i>	srovnávací lokality <i>comparative sites</i>	teplota v prosinci <i>December temperature</i>	teplota v lednu <i>January temperature</i>
2004	478	130	0.3	-2.9
2005	567	312	0.4	0.9
2006	509	380	-0.4	-5.4
2007	630	393	3.0	4.3
2008	590	489	0.2	2.2
2009	619	496	1.6	-3.3
2010	617	517	-0.1	-4.1
2011	620	510	-5.2	-1.5

srovnávací lokality... lokality sledované v daném roce i roce předchozím

comparative sites ... sites investigated in current year as well as in previous year

U jednotlivých druhů jsou uvedeny následující údaje:

Mapa rozšíření v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost znázorňuje početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100, 101–1000, 1001 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Souhrnné údaje o početnosti obsahují **počet obsazených lokalit** a **počty zaznamenaných jedinců** na všech sledovaných lokalitách v daném roce (levá polovina tabulky) a relativní změny těchto hodnot (%) na lokalitách sledovaných v daném roce i předchozím roce (pravá polovina tabulky). Změny distribuce mezi početnostmi v daném roce a roce předchozím vyjadřuje korelační koeficient (r).

Dále je uveden text popisující **rozšíření a početnost druhu v lednu 2010 a 2011**. Poslední část textu shrnuje dostupné údaje (HUDEC 1983, 1994, SCOTT & ROSE 1996, SNOW & PERRINS 1998, GILLISSEN *et al.* 2002, BIRDLIFE INTERNATIONAL 2004, HUDEC & ŠŤASTNÝ 2005, WETLANDS INTERNATIONAL 2006, SLABEYOVÁ *et al.* 2008, 2009, 2011) o početnosti zimujících populací daného druhu v Evropě, resp. západní Palearktidě.

Summary

In order to optimize coverage of the International Waterbird Census, the “Complete Wintering Waterbird Census” project started in 2004 with the aim to achieve almost complete coverage of suitable wetlands and consequently to assess the current distribution and numbers of wintering waterbirds. The project is carried out in variable weather condition of consecutive winters, i.e. 2003/04, 2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10 and 2010/11.

For each particular species the following information are given:

Occurrence and numbers of particular species in January 2010 and 2011 are given in maps. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, 101–1000 birds and more than 1000 birds. Unoccupied sites are shown by close circles.

Summary data from winters 2003/04, 2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10 and 2010/11. include number of occupied sites, number of counted individuals (left part of Table) and **comparison with subsequent winters** (right part of Table). Relative (percentage) changes in numbers of occupied sites, numbers of counted birds and changes in distribution (r = correlation coefficient between numbers on particular sites in given and previous year).

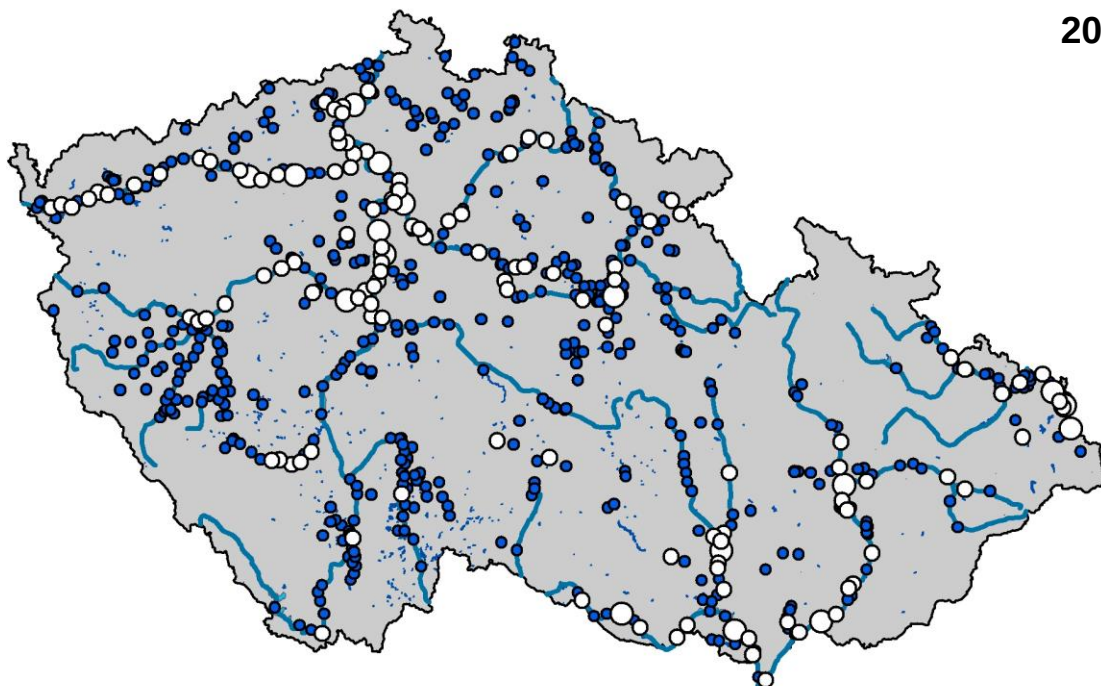
Kachny divoké zimující v Kardašově Řečici.

Wintering Mallards in Kardašova Řečice (Petr Musil).

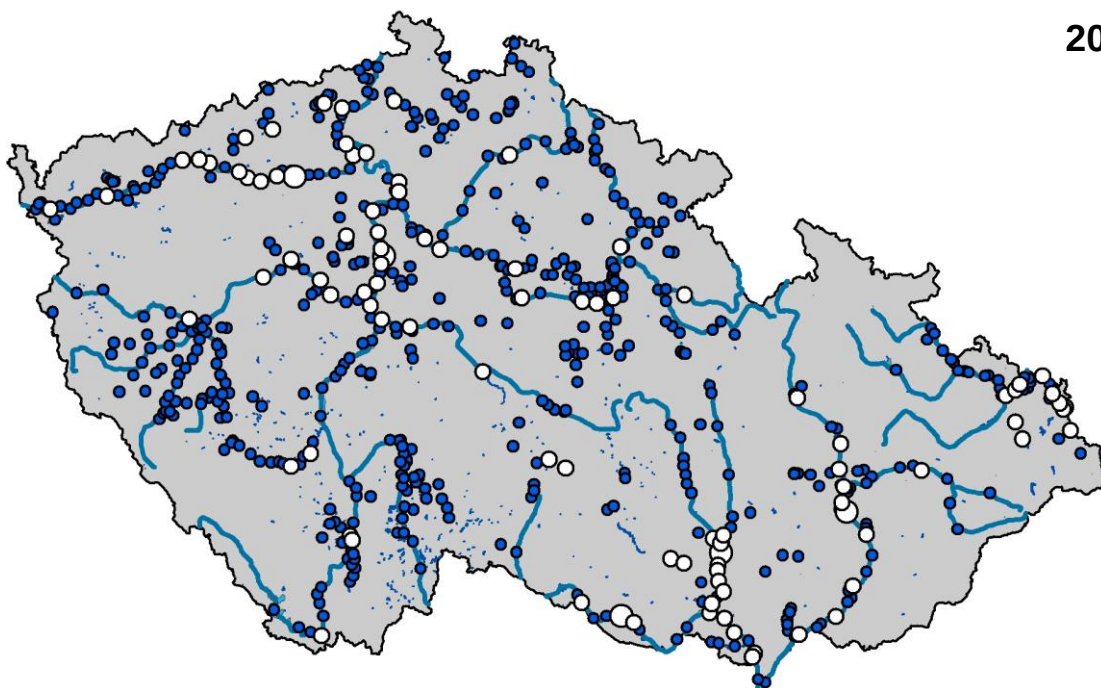
Potápka malá
Tachybaptus ruficollis

Little Grebe

2010

2011

Obr. 1. Početnost a distribuce **potápky malé (*Tachybaptus ruficollis*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 1. Numbers and distribution of **Little Grebe *Tachybaptus ruficollis*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, more than 10 birds. Unoccupied sites are shown by close circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	69	236				
2005	88	368	2005 x 2004	136.0	166.1	0.312
2006	126	727	2006 x 2005	123.6	147.7	0.580
2007	73	262	2007 x 2006	59.4	38.9	0.313
2008	109	421	2008 x 2007	136.2	139.9	0.549
2009	138	893	2009 x 2008	117.5	193.3	0.528
2010	135	685	2010 x 2009	105.9	82.5	0.627
2011	95	356	2011 x 2010	68.0	51.4	0.471

V České republice zimuje **potápka malá** především na nezamrzajících řekách ve středních a severních Čechách a na jižní i severní Moravě. Distribuce zimujících ptáků je poměrně rovnoměrná. Nejpočetnější zimoviště se nacházejí na Svatce, Moravě, Dyji, Olze, Labi, Vltavě a Ohři.

V chladnější zimní sezoně (leden 2009) byl u nás zjištěn rekordní výskyt potápek malých (nejvyšší počet exemplářů i obsazených lokalit) za celou historii IWC v ČR (1966–2011). Tuto skutečnost lze vysvětlit zvýšenou koncentrací ptáků na nezamrzajících stanovištích i jejich snadnější zachytitelností. Při povodních v lednu 2011 se počet zjištěných jedinců výrazně snížil.

Potápka malá je skrytě žijícím druhem s celoevropským rozšířením. V době zimování v Evropě obsazuje velké množství lokalit, kde zimuje převážně nízký počet jedinců. Ve střední Evropě je nejpočetnější zimující populace potápek malých zaznamenávána ve Švýcarsku, kde se každoročně zdržuje převážně na podalpských jezerech přibližně 3000 jedinců. Odhad velikosti západopalearktické zimující populace je cca 300 000 až 510 000 jedinců. Dlouhodobě je tato populace považována za stabilní.

Tab. 2. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 2. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

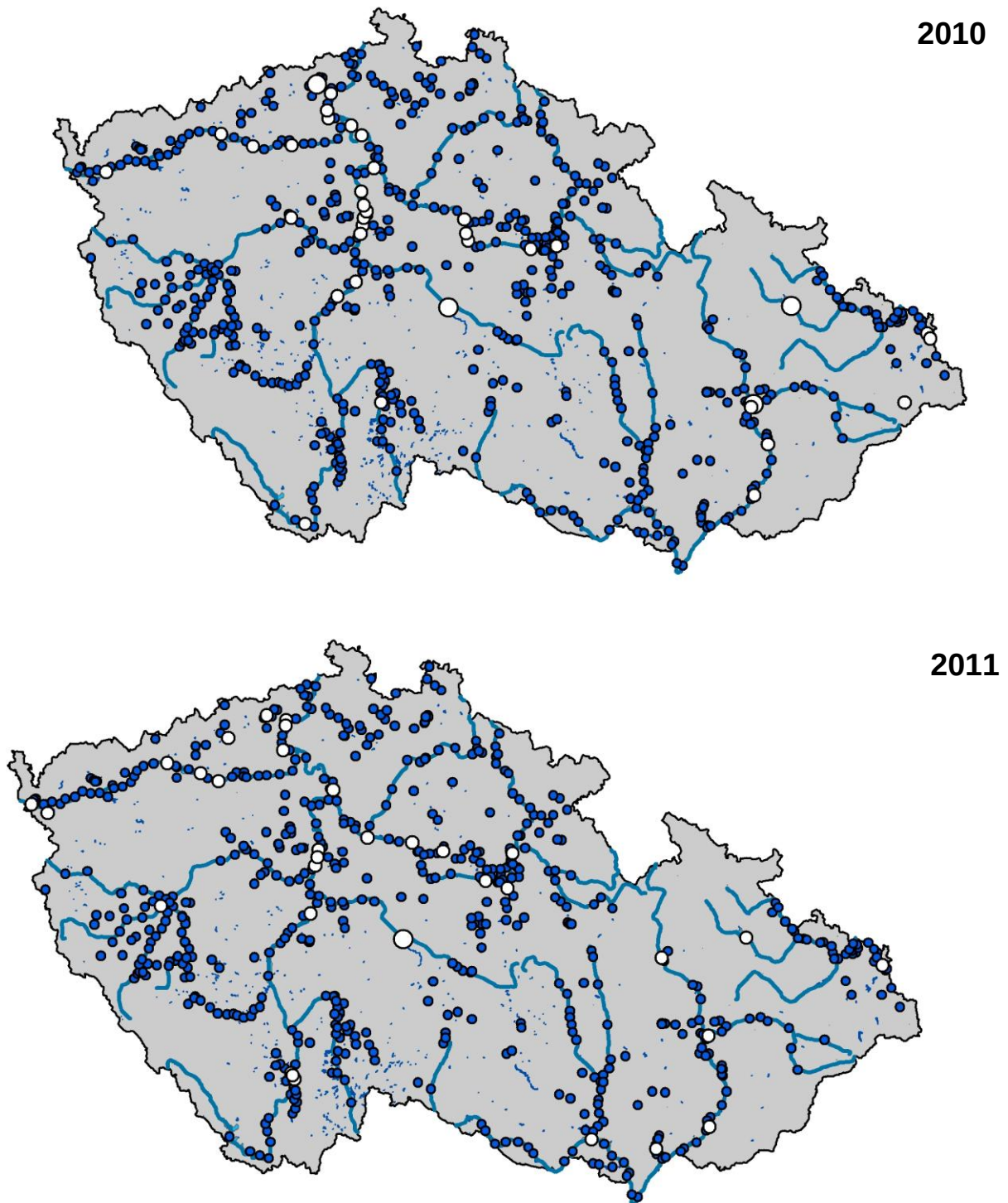
	lokality site	2010	2011
1	64022 SVRATKA: soutok se Svitavou – soutok s Bobravou	26	36
2	24026 OHŘE: Lenešice – Počedělice	13	32
3	64012 MORAVA: Strážnice – Rohatec-Kolonie	22	0
4	34022 VLTAVA: most Barikádníků – Podbaba + Stromovka	20	15
5	34024 VLTAVA: Roztoky, splav – Kralupy nad Vltavou, most	18	4
6	34041 LABE: Neratovice – Mělník, soutok	18	0
7	74026 OLZA: Třinec, most – Chotěbuz, most	16	3
8	24009 LABE: Ústí nad Labem – Přerov	16	0
9	24023 OHŘE: v Žatci	15	5
10	74069 MORAVA: Kojetín, železniční most – Kroměříž	2	15

Summary

The **Little Grebe** winters especially on larger rivers in Central and North Bohemia and in South and North Moravia. It occurs mostly as single birds or small flocks. Larger concentrations (between 20 and 40 birds) were recorded on rivers Svatka, Ohře, Morava and Vltava. The highest number of occupied sites as well as counted individuals was recorded in the coldest winter (2009), when Little Grebe were concentrated on investigated sites.

Potápka roháč
Podiceps cristatus

Great Crested Grebe

Obr. 2. Početnost a distribuce **potápky roháče (*Podiceps cristatus*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 2. Numbers and distribution of **Great Crested Grebe *Podiceps cristatus*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by close circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	5	11				
2005	15	46	2005 x 2004	225.0	483.3	0.561
2006	9	22	2006 x 2005	69.2	47.8	0.580
2007	28	329	2007 x 2006	228.6	1175.0	-0.050
2008	20	76	2008 x 2007	95.3	28.3	-0.062
2009	27	126	2009 x 2008	150.0	172.6	0.295
2010	36	153	2010 x 2009	134.6	124.6	0.876
2011	33	114	2011 x 2010	85.3	70.9	0.472

V České republice zimuje **potápka roháč** vzácně v nízkých počtech, převážně na přehradních nádržích nebo na šterkopískovnách (viz tab. 3), a to převážně ve středních a severních Čechách a na severní Moravě. Na rybnících tento druh zimuje jen výjimečně. Nejvyšší početnosti i počty obsazených lokalit byly zjištěny v mírné zimě 2006/07 (leden 2007).

Největší část populace potápky roháče zimuje v Nizozemí, Švýcarsku, Německu a na Balkáně, kde se ptáci vyskytují především na velkých jezerech. Ve střední Evropě jsou nejvyšší koncentrace potápek roháčů zjišťovány na švýcarských jezerech (cca 22 000 až 32 000 ex.). Odhady velikostí zimujících populací v severozápadní Evropě činí 290 000 až 420 000 a v oblastech Černého moře a Mediteránu 580 000 až 870 000 jedinců.

Dlouhodobě je evropská populace tohoto druhu klesající.

Tab. 3. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 3. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	Lokalita site	2010	2011
1	31003 přehrada na Želivce	18	41
2	71010 přehrada Slezská Harta	35	10
3	23027 jezero Milada u Chabařovic	22	0
4	73008 šterkopískovna Troubky, k.u. Tovačov	16	2
5	31014 VLTAVA: Živohošť, most – Slapy	6	9
6	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	0	8
7	63010 šterkopískovna Ostrožská Nová Ves	5	2
8	34019 VLTAVA: Chuchle, most – Podolí	5	1
9	31013 VLTAVA: Cholín, most – Živohošť, most	5	0
10	24004 LABE: Lovosice – V. Žernoseky	4	2

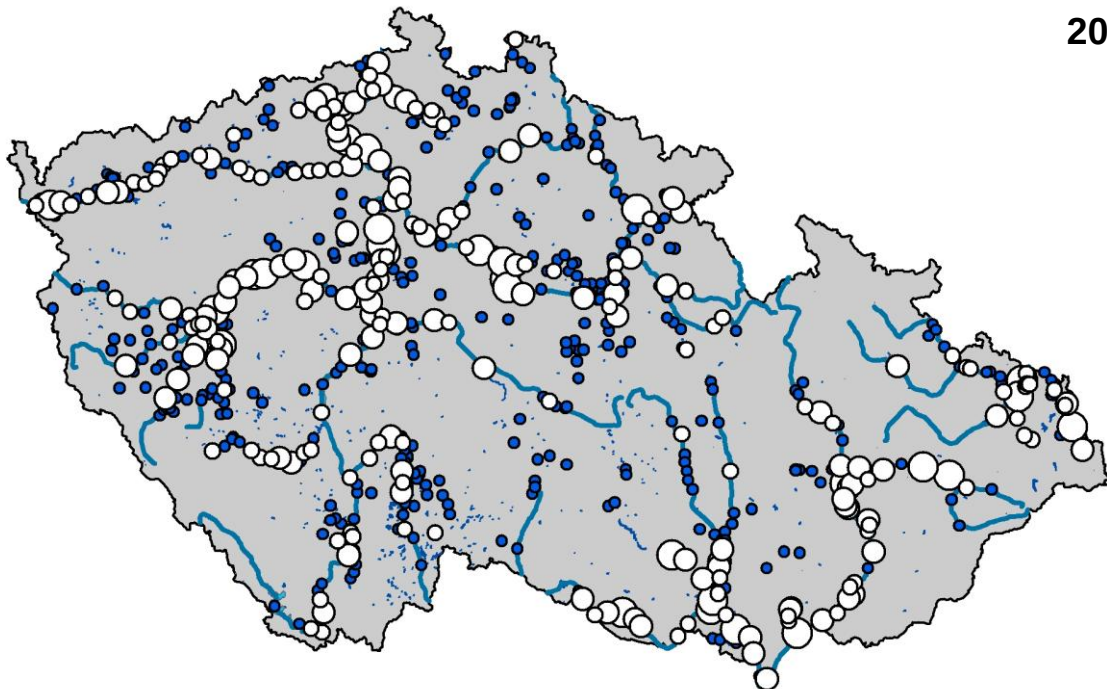
Summary

Great Crested Grebe winters especially on reservoir and sand- and gravel-pit lakes. in North and Central Bohemia and North Moravia. Records from fishponds are very rare. The highest number of occupied sites as well as counted individuals was recorded in mild winter (2007), when 329 Great Crested Grebe were recorded in West Bohemia, North Moravia, East Bohemia, South Moravia and other regions. In contrast, it was concentrated mostly in Central Bohemia (about 73%) in the coldest winter 2006. The movement of birds wintering on standing waters (Želivka reservoir) to running waters (Vltava) was recorded in colder winter 2009.

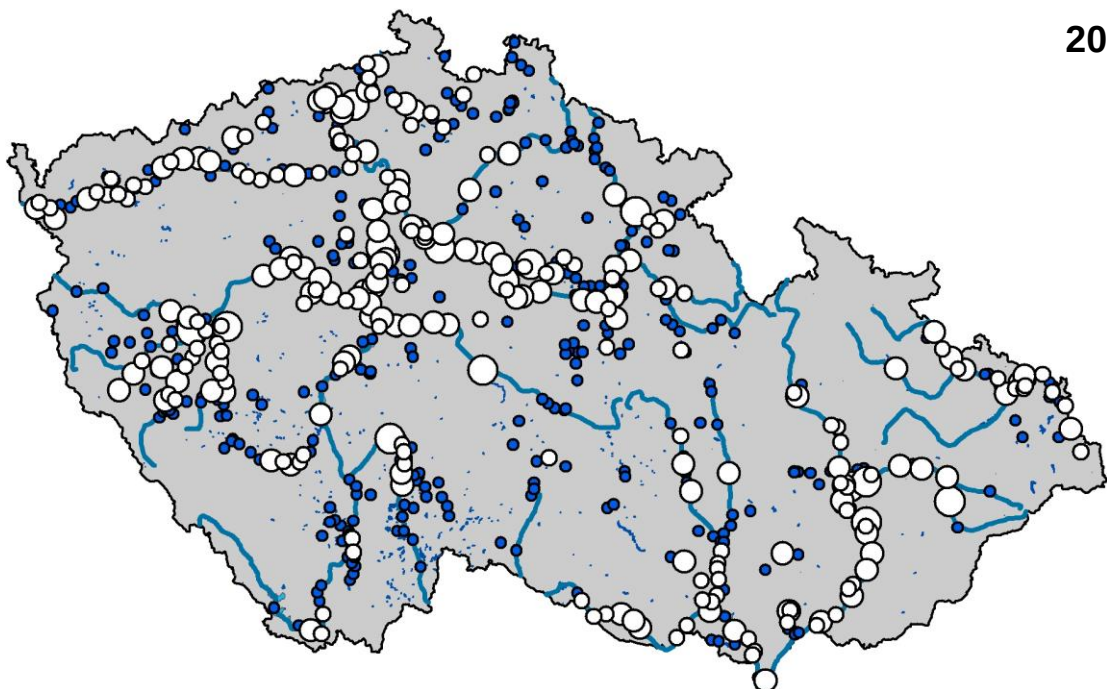
Kormorán velký
Phalacrocorax carbo

Great Cormorant

2010

2011

Obr. 3. Početnost a distribuce **kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex. 11–100 ex., 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 3. Numbers and distribution of **Great Cormorant *Phalacrocorax carbo*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	154	7 248				
2005	154	8 736	2005 x 2004	106.6	124.9	0.440
2006	167	9 219	2006 x 2005	111.9	100.4	0.312
2007	173	8 559	2007 x 2006	82.4	88.1	0.164
2008	201	12 782	2008 x 2007	120.1	166.6	0.243
2009	247	9 792	2009 x 2008	119.3	80.5	0.367
2010	251	11 921	2010 x 2009	103.3	123.9	0.492
2011	262	7 800	2011 x 2010	105.5	61.9	0.374

V České republice zimuje **kormorán velký** především na nezamrzajících řekách prakticky po celém území, přičemž nejvyšší počty jsou zjišťovány ve středních a severních Čechách (Labe, Vltava, Ohře, Berounka), na jižní Moravě (Dyje, Svatka, Morava) a na severní Moravě (Olza, Odra, Opava, Bečva). V chladnějších zimách (např. leden 2009 a 2011) došlo k poklesu početnosti, ovšem nárůst počtu obsazených lokalit pokračoval. Kormoráni se pravděpodobně přesunují za potravou na stále nové lokality.

Kormorán velký je jedním z nejrozšířenějších druhů vodních ptáků. Největší zimní shromaždiště se nalézají při pobřeží Černého moře, v Íránu, v Turecku a na Skadarském jezeře v Černé hoře. Ve střední Evropě jsou nejvyšší počty každoročně zjišťovány na řekách Rýn, Dunaj, Isar a Inn v jihovýchodním Německu (cca 6400 jedinců). Ve Švýcarsku i v Rakousku je pak každoročně napočítáno přibližně 3200 ptáků. V současné době populace kormorána velkého dosahuje asi 372 000 hnízdních párů což společně s nehnízdícími jedinci může činit přibližně 755 000 ptáků. Populace stále narůstá (van EERDEN *et al.* 2008).

Tab. 4. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011 (– chybějící údaje).

Table 4. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011 (– ' signifies no data).

	lokality site	2010	2011
1	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	840	89
2	34022 VLTAVA: most Barikádníků – Podbaba + Stromovka	720	200
3	34032 LABE: Klavary, jez – Oseček, býv. přívoz	703	205
4	64028 SVRATKA: Vranovice, most – vodní dílo Nové Mlýny	510	3
5	74020 ODRA: Hrušov, most – Antošovice	509	45
6	74039 BEČVA: Valašské Meziříčí – Milotice	490	27
7	74038 BEČVA: Vsetín – Valašské Meziříčí	-	425
8	11004 přehrada České údolí	2	387
9	34035 LABE: Nymburk, železniční most – Hradištko	350	78
10	64072 DYJE: Znojemská přehrada – jez Křovice	272	20

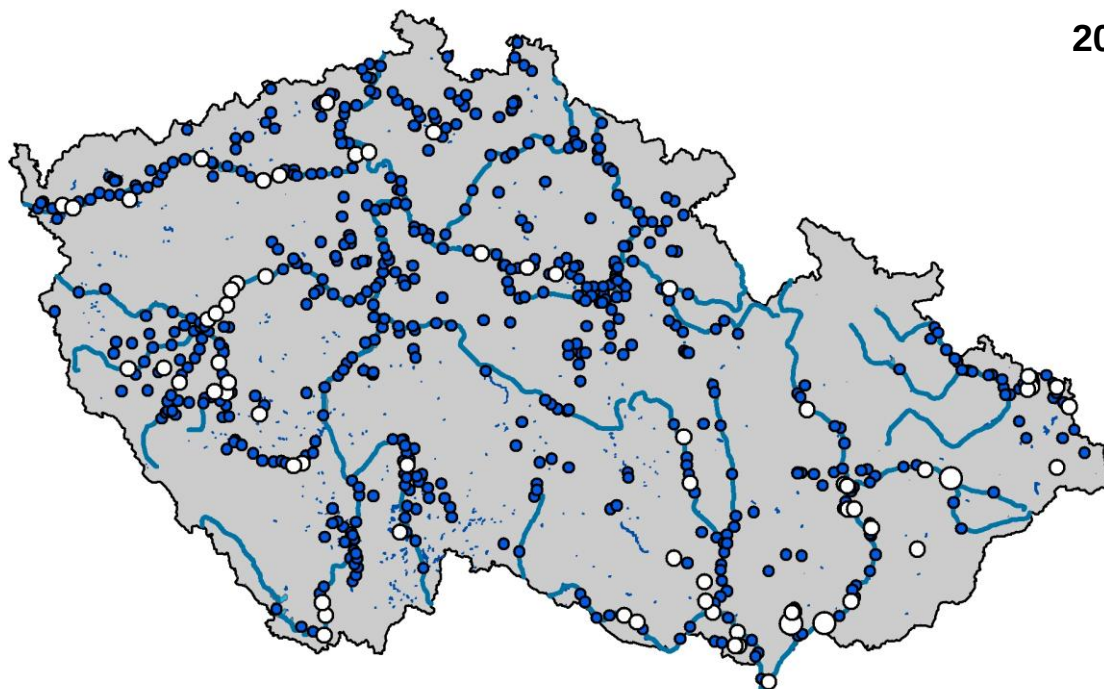
Summary

Wintering **Great Cormorants** are recorded on rivers in almost all parts of the country. The most important wintering sites are on rivers in Central and North Bohemia (Labe, Vltava, Ohře, Berounka), South Moravia (Dyje, Svatka, Morava) and North Moravia (Olza, Odra, Opava, Bečva). In the mild winters of 2007 and 2008 they also invaded non-freezing standing waters (reservoirs, gravel-pit lakes and ponds). The maximum of wintering Cormorants was recorded in 2008. Moreover, the maximum of occupied sites (i.e 247 wetland sites) was recorded in 2009 and changes in distribution reflect tendency to invade new sites.

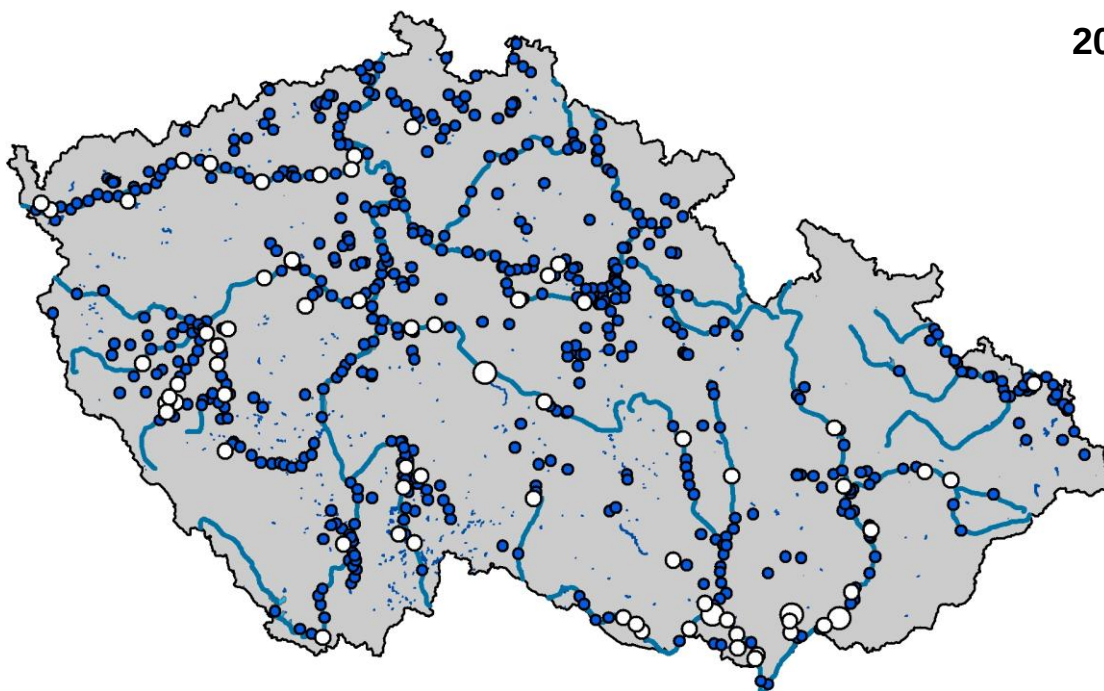
Volavka bílá
Egretta alba

Great White Egret

2010

2011

Obr. 4. Početnost a distribuce volavky bílé (*Egretta alba*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 4. Numbers and distribution of **Great Egret** *Egretta alba* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	37	103				
2005	37	230	2005 x 2004	90.0	318.0	0.754
2006	31	200	2006 x 2005	90.0	88.5	-0.070
2007	63	372	2007 x 2006	135.7	159.7	-0.080
2008	56	171	2008 x 2007	100.0	44.8	0.005
2009	50	263	2009 x 2008	68.0	120.0	0.221
2010	68	183	2010 x 2009	165.0	72.8	0.532
2011	69	220	2011 x 2010	110.5	128.2	0.033

Hlavním zimovištěm **volavky bílé** je u nás především oblast jižní Moravy. Nápadný je nárůst počtu obsazených lokalit i celkové početnosti v teplejších zimách (leden 2005, 2007 a 2009), kdy dochází k posunu z tekoucích vod na vody stojaté, a to často i mimo oblast jižní Moravy (např. Žehuňský rybník, Heřmanický rybník, rybníky v CHKO Třeboňsko – viz tab. 5). Zimoviště volavky bílé se tak nyní nacházejí prakticky po celé České republice (zejména střední, jižní a východní Čechy a severní Morava).

Zimující populace volavek bílých jsou zaznamenávány především v oblasti Mediteránu ve Francii, Itálii a Řecku. V poslední době narůstá tendence zimování i na severněji položených lokalitách. Ve střední Evropě jsou volavky bílé nejčastěji zaznamenávány na Neziderském jezeře v Rakousku a také v sousedním Slovensku, přičemž jejich počty mohou dosahovat stovek exemplářů.

Odhad velikosti zimující populace volavky bílé v Evropě je cca 38 800 až 54 300 jedinců, populace je dlouhodobě vzrůstající.

Tab. 5. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 5. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

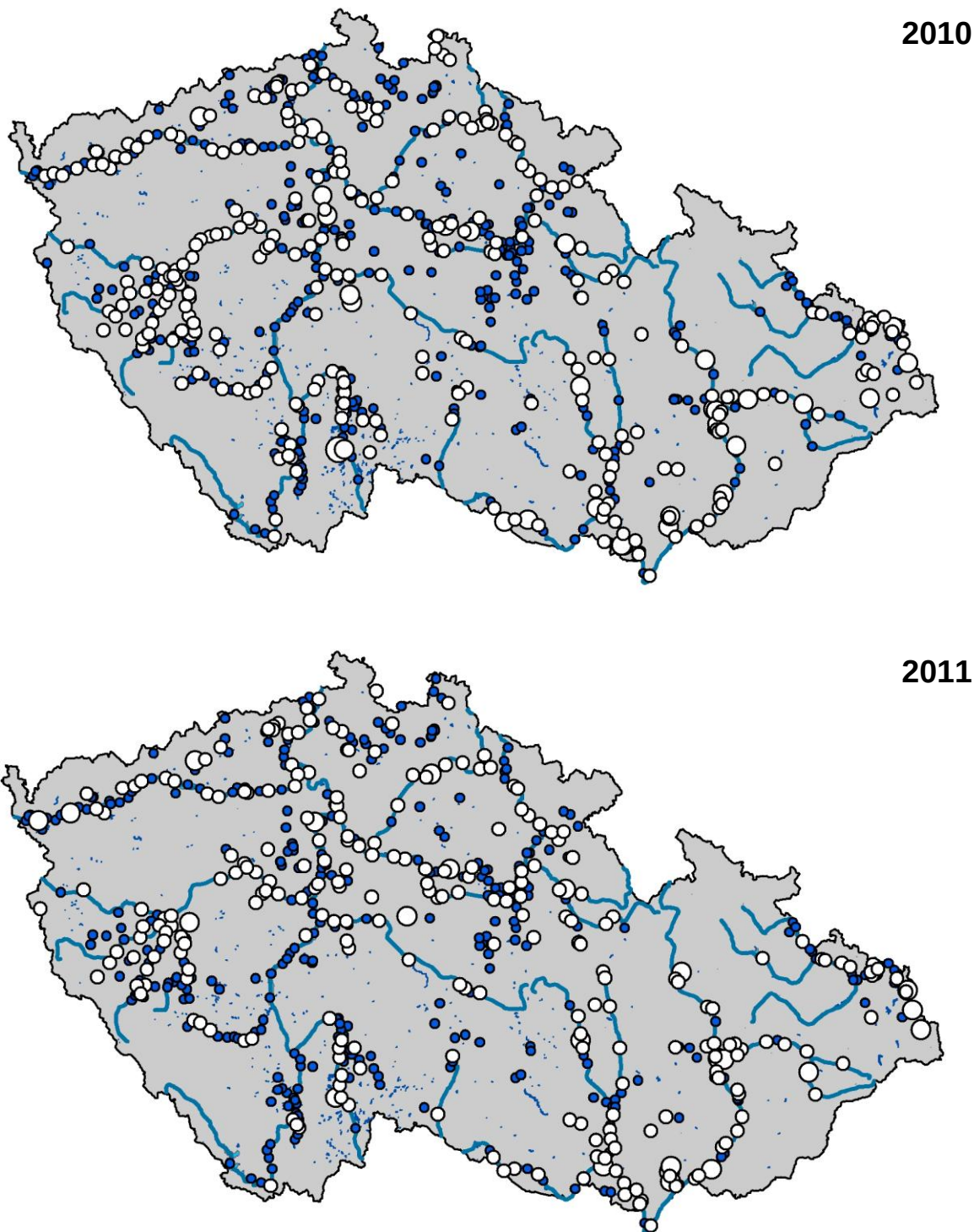
	lokality site	2010	2011
1	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	5	28
2	62054 Jarohněvický	1	23
3	64011 MORAVA: Veselí nad Moravou, most – Strážnice	0	21
4	64131 KYJOVKA (=STUPAVA): Jarohněvický rybník – Písečné rybníky	17	0
5	31003 přehrada na Želivce	0	14
6	64012 MORAVA: Strážnice – Rohatec-Kolonie	13	1
7	74039 BEČVA: Valašské Meziříčí – Milotice	11	3
8	42000 rybníky v CHKO Třeboňsko	8	6
9	72010 Tovačovské (Hradecký, Křenovský, Kolečko, Náklo)	2	8
10	64130 KYJOVKA (=STUPAVA): silnice Dubňany-Mistřín – Jarohněvický rybník	7	0

Summary

Great Egret winters in the Czech Republic at lower altitude, especially in South Moravia. Moreover, higher number of birds are recently recorded also in the fishpond regions of South, Central and East Bohemia and in North Moravia. Numbers of Great Egret increased in mild winters, where it occupied more sites in various regions.

Volavka popelavá
Ardea cinerea

Grey Heron

Obr. 5. Početnost a distribuce volavky popelavé (*Ardea cinerea*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 5. Numbers and distribution of Grey Heron *Ardea cinerea* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	268	1 456	2005 x 2004	100.0	129.4	0.645
2005	309	2 101	2006 x 2005	84.4	67.8	0.255
2006	262	1 360	2007 x 2006	102.0	132.6	0.154
2007	322	2 017	2008 x 2007	99.1	76.3	0.541
2008	309	1 519	2009 x 2008	83.9	96.2	0.694
2009	286	1 627	2010 x 2009	109.0	106.1	0.779
2010	302	1 652	2011 x 2010	90.8	69.0	0.610
2011	274	1 128				

Distribuce zimujících **volavek popelavých** v České republice je poměrně rovnoměrná. Nevyšší koncentrace byly v lednu 2010 a 2011 zjištěny především na řekách a potocích v nižších polohách (např. Kyjovka, Morava, potok Včelínek, Cidlina, Robečský potok, Olza) a dále v některých rybníkatých oblastech (Třeboňsko, Lednické rybníky, Mutěnské rybníky). Zajímavý je vysoký počet zimujících ptáků v lokalitě Podkrušnohorský zoopark v Chomutově.

V teplejších zimách (například leden 2005, 2007 a 2008) zimují v České republice vyšší počty volavek popelavých a dochází k jejich většímu rozptýlení na jednotlivé lokality a současně se i zvyšuje početnost na stojatých vodách.

Volavky popelavé jsou během zimování v Evropě relativně rovnoměrně rozšířené. Severské populace se posouvají jižním a jihozápadním směrem. Někteří ptáci zalétají zimovat i do subsaharské Afriky. Významná zimoviště se nalézají při pobřeží Středozevního a Černého moře. Odhad velikosti populace volavky popelavé zimující v Evropě a mediteránní oblasti je přibližně 263 000 až 286 000 jedinců, populace je dlouhodobě vzrůstající.

Tab. 6. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011 (– chybějící údaje).

Table 6. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2009 (‘–’ signifies no data).

	lokality site	2010	2011
1	42000 rybníky v CHKO Třeboňsko	104	90
2	64131 KYJOVKA (=STUPAVA): Jarohněvický rybník – Písečné rybníky	65	2
3	22081 Podkrušnohorský zoopark, Chomutov	47	19
4	62052 Lednické (Hlohovecký, Prostřední, Mlýnský, Nesyt)	46	3
5	64191 potok Včelínek pod Nesytem	45	-
6	74067 MORAVA: Věrovany, most – Lobodice	22	44
7	24060 ROBEČSKÝ POTOK: Máchovo jezero – Novozámecký rybník	40	-
8	24002 LABE: Roudnice nad Labem – Litoměřice	34	3
9	34095 CIDLINA: Žehuň (hráz) – Sáňy (silniční most)	32	2
10	62055 Mutěnské rybníky	0	28

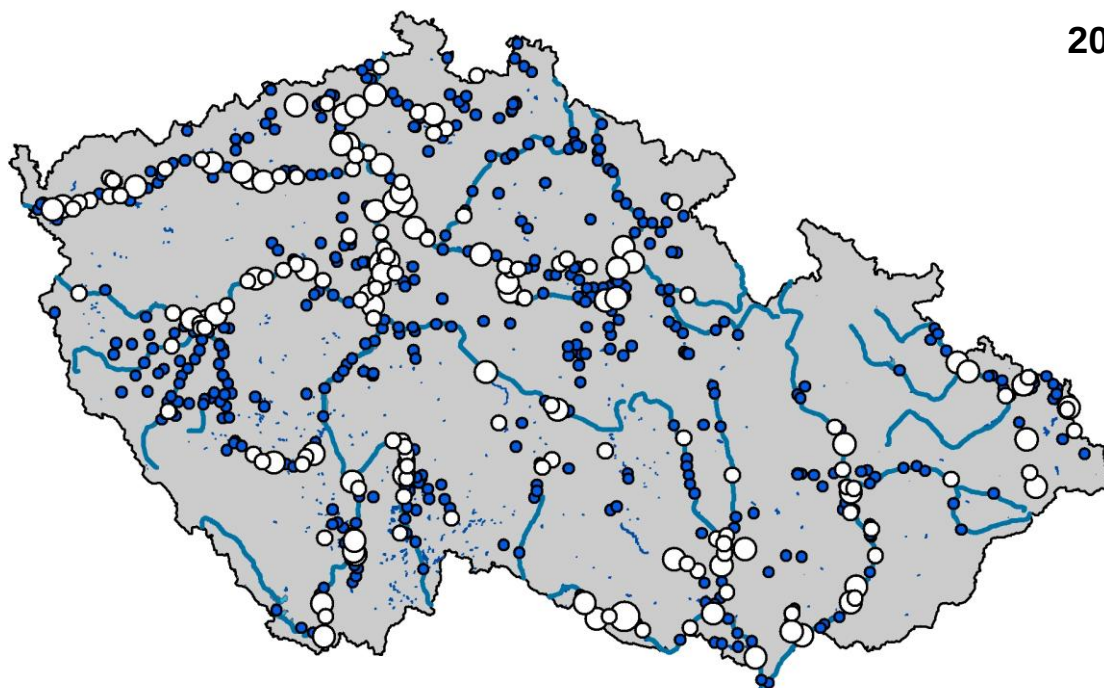
Summary

Grey Heron is wide-spread wintering bird in the Czech Republic. Higher numbers of wintering Grey Herons are recorded on rivers at lower altitude (e.g. Kyjovka, Morava, Včelínek stream, Cidlina, Robečský stream, Olza) and in fishpond regions (e.g. Třeboň region, Lednické ponds, Mutěnské ponds). Numbers of Grey Heron increased in mild winters (e.g. January 2005, 2007 and 2008), where it occupied more sites in various regions.

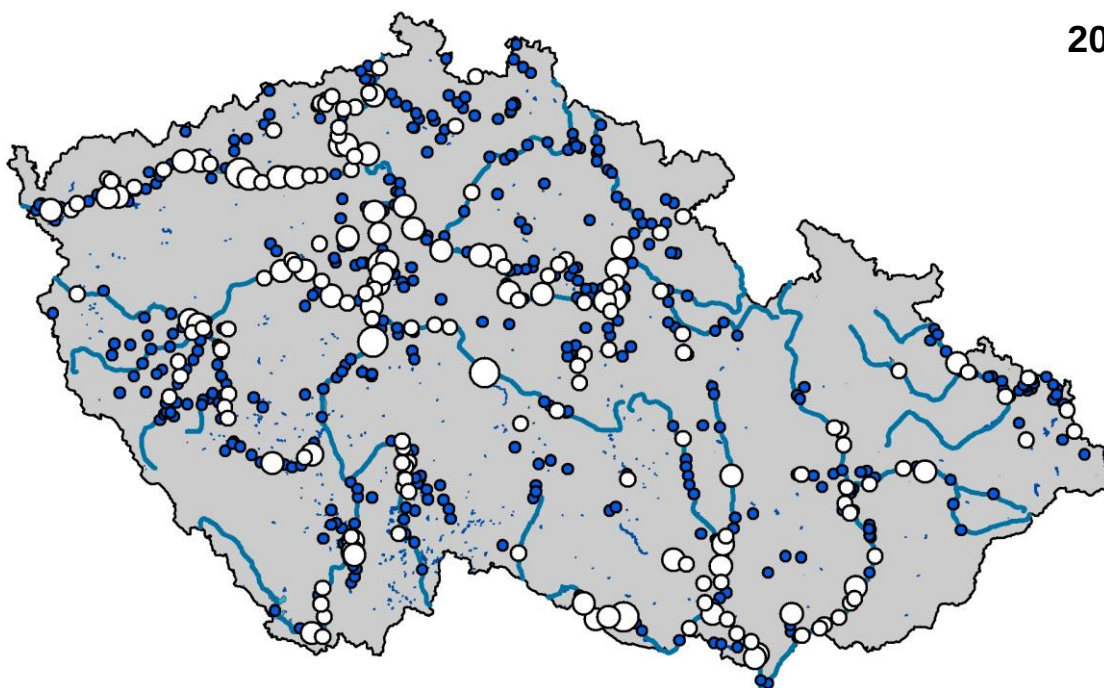
Labuť velká
Cygnus olor

Mute Swan

2010

2011

Obr. 6. Početnost a distribuce labutě velké (*Cygnus olor*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 6. Numbers and distribution of Mute Swan *Cygnus olor* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	distribution
2004	150	2 640				
2005	196	2 242	2005 x 2004	108.9	68.5	0.749
2006	148	2 702	2006 x 2005	77.9	132.6	0.823
2007	224	1 838	2007 x 2006	126.5	57.2	0.649
2008	187	2 590	2008 x 2007	87.7	151.6	0.589
2009	174	3 261	2009 x 2008	89.9	126.3	0.730
2010	171	2 773	2010 x 2009	98.1	88.4	0.867
2011	180	2 798	2011 x 2010	103.9	100.2	0.700

V České republice **labuť velká** zimuje především na nezamrzajících řekách, a to víceméně rovnoměrně po celém území. Nejpočetnější zimoviště jsou tradičně v městských aglomeracích (Znojmo, Praha, Žatec, Plzeň, Opava, Litoměřice, Kolín, Hradec Králové, Břeclav, Písek apod.). V chladnějších zimních sezonách (leden 2009, prosinec 2010, 2011) bylo u nás zjištěno nejvíce labutí velkých, které byly koncentrovány na poměrně malém počtu lokalit, což lze vysvětlit přesunem ptáků ze severněji položených zimovišť na naše lokality nebo také zamrznutím méně významných lokalit v rámci České republiky, které nejsou pokryty sčítáním.

Evropské populace labutí velkých jsou částečně stálé. Největší koncentrace zimujících labutí jsou zaznamenávány na pobřeží Baltského a Černého moře. Ve střední Evropě jsou zaznamenávány nejvyšší počty zimujících labutí velkých na podalpských jezerech ve Švýcarsku, Německu a Rakousku a na velkých řekách (Dunaj, Isar, Inn, Rýn). Velikost zimující populace labutí velkých v Evropě je odhadována na cca 295 000 jedinců, populace má vzrůstající trend početnosti.

Tab. 7. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 7. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	lokality	2010	2011
	site		
1	34020 VLTAVA: Podolí – Mánesův most	254	237
2	64072 DYJE: Znojemská přehrada – jez Krhovice	129	244
3	31003 přehrada na Želivce	21	136
4	31014 VLTAVA: Živohošť, most – Slapy	0	117
5	24022 OHŘE: Nechanická nádrž – Žatec	45	105
6	64158 DYJE v NP Podyjí: Hardegg – Liščí skála	93	42
7	54013 LABE: Smiřice – Hradec Králové	82	44
8	14030 BEROUNKA: počátek – Bukovec	80	0
9	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	78	12
10	71021 Stříbrné jezero, Opava	76	61

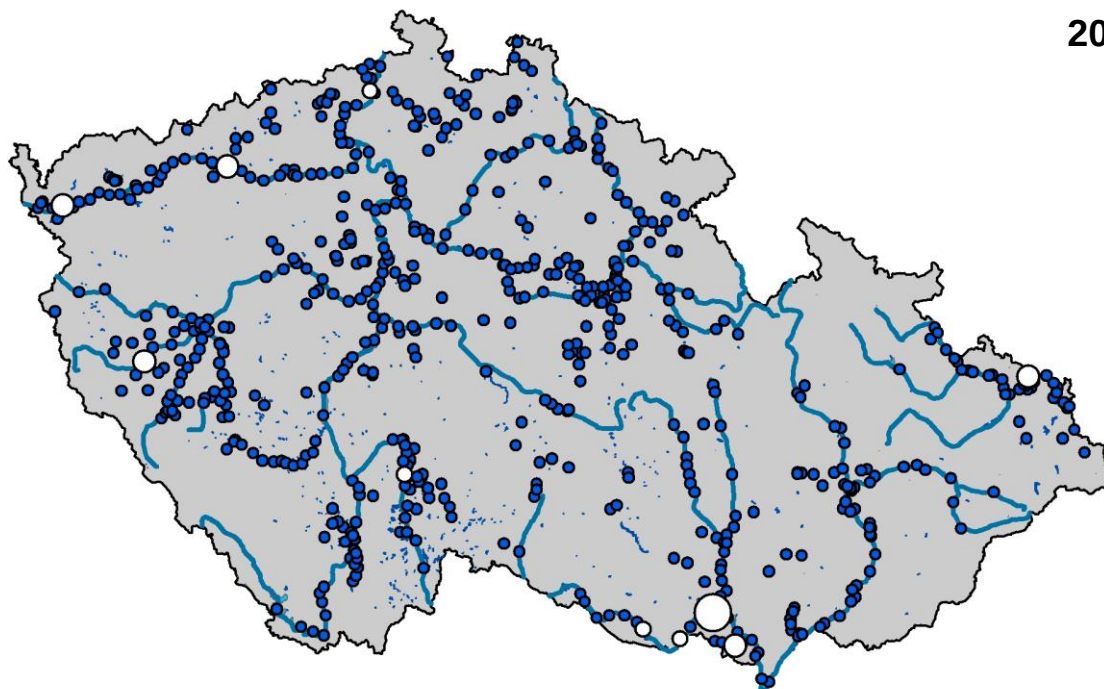
Summary

Mute Swan winters mostly on non-freezing rivers throughout almost the whole Czech Republic. The highest concentration of Mute Swan were recorded in cities (e.g. Znojmo, Praha, Žatec, Plzeň, Opava, Litoměřice, Kolín, Hradec Králové, Břeclav, Písek etc.). Numbers of wintering Mute Swans in the Czech Republic increased in colder winters (January 2009) probably due to the immigration of birds from wintering sites in the Baltic region and/or from sites in Czech Republic, which are not counted.

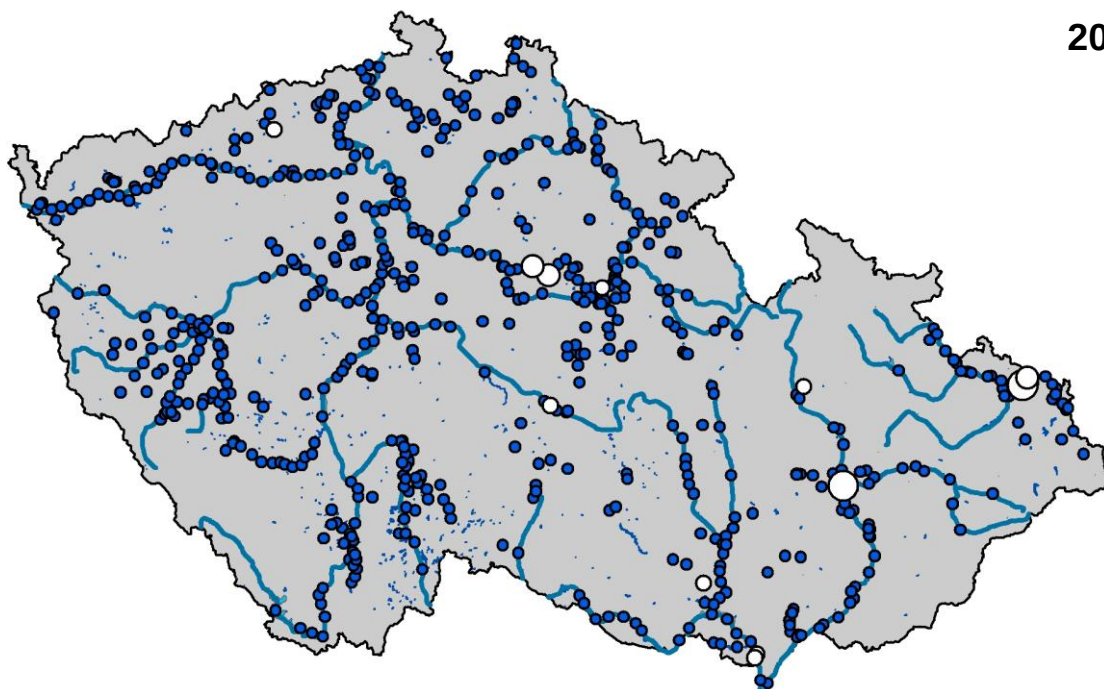
Husa polní
Anser fabalis

Bean Goose

2010

2011

Obr. 7. Početnost a distribuce husy polní (*Anser fabalis*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101–1000 ex., 1001 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 7. Numbers and distribution of **Bean Goose** *Anser fabalis* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, 101–1000 birds, more than 1000 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	10	471				
2005	10	4 893	2005 x 2004	114.3	1137.4	0.588
2006	2	30	2006 x 2005	11.1	0.5	-0.070
2007	14	2 973	2007 x 2006	600.0	6990.0	-0.200
2008	14	1 227	2008 x 2007	91.7	35.5	-0.199
2009	9	10 585	2009 x 2008	61.5	908.0	-0.114
2010	10	4 292	2010 x 2009	137.5	41.4	0.001
2011	12	524	2011 x 2010	100.0	11.9	-0.107

Hlavními oblastmi zimování **husy polní** na našem území byla v lednu 2010 a 2011 střední nádrž vodního díla Nové Mlýny. Zajímavé je zjištění několika set hus polních na Tovačovských rybnících nebo na řece Odře mezi Hrušovem a Antošovicemi. V chladném lednu 2009 byly desítky hus polních zachyceny i na jiných řekách v nižších polohách (Dyje, Morava, Cidlina).

Na řadě lokalit především na jižní Moravě nebylo z technických důvodů možno při sčítání určit zastoupení jednotlivých druhů hus. V kategorii „blíže neurčené husy“ (480 ex. na 12 lokalitách v lednu 2010 a 12 797 ex. na 10 lokalitách v lednu 2011) jsou zahrnuty také nezanedbatelné počty hus polních, což ztěžuje interpretaci výsledků sčítání (viz ??? v tab. 8).

Zimoviště hus polních se dají rozdělit na dvě hlavní oblasti. První z nich je severozápadní Evropa, především pobřeží Nizozemí, Německa a jižního Švédska, kde zimuje ve větší míře populace ze severu Evropy (*A. f. fabalis*, Tajga Bean Goose). Druhá část populace, (převažně *A. f. rossicus*, Tundra Bean Goose), přezimuje v Panonské oblasti (jižní Morava, Slovensko, Rakousko a v Maďarsko). Velikost zimující populace husy polní v Evropě je odhadována na 775 000 až 795 000 jedinců. Dlouhodobý trend populace je uváděn jako klesající.

Tab. 8. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011 (– chybějící údaje).

Table 8. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011 (‘–’ signifies no data).

	lokalita site	2010	2011
1	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	4000	???
2	72010 Tovačovské (Hradecký, Křenovský, Kolečko, Náklo)	0	220
3	74020 ODRA: Hrušov, most – Antošovice	0	220
4	21002 Nechranická přehrada	73	0
5	74021 ODRA: Antošovice – soutok s Olší	70	11
6	14046 RADBUZA: Staňkov – Holýšov	58	0
7	64191 potok Včelínek pod Nesytem	55	-
8	32161 Proudnický rybník u Žiželic, okr. Kolín	0	32
9	14011 OHŘE: Doubí – Mostov	30	0
10	31001 Žehuňský rybník	0	12

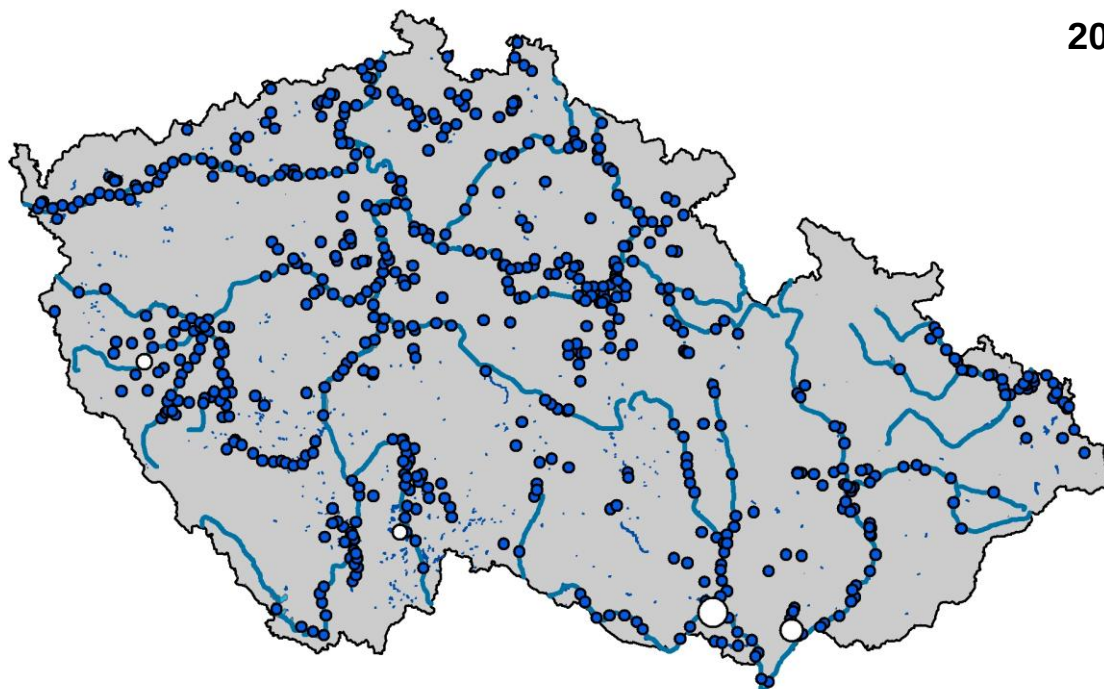
Summary

The most important wintering sites of **Bean Goose** were recorded on non-freezing reservoirs (Nechranice, Rozkoš, Nové Mlýny). Moreover, remarkable numbers were recorded also on rivers (esp. Odra, Dyje, Morava) in North and South Moravia. Furthermore, some Bean Goose are also included in “Non-identified Geese” (???, Table 8), which were recorded in higher numbers (480 geese on 12 sites in January 2010 and 12 797 geese on 10 sites in January 2011).

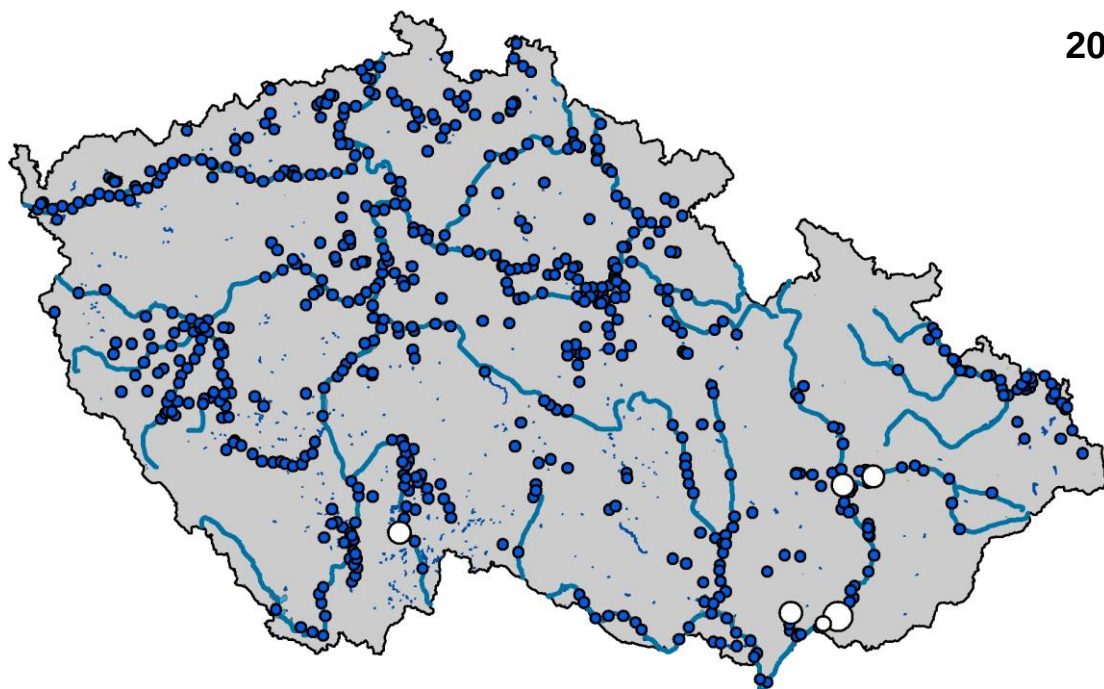
Husa běločelá
Anser albifrons

White-fronted Goose

2010

2011

Obr. 8. Početnost a distribuce husy běločelé (*Anser albifrons*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 8. Numbers and distribution of **White-fronted Goose** *Anser albifrons* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	2	701				
2005	10	13 235	2005 x 2004	0.0	0.0	0.000
2006	3	3	2006 x 2005	0.0	0.0	0.000
2007	12	1 211	2007 x 2006	350.0	48150.0	-0.290
2008	20	2 311	2008 x 2007	188.9	224.0	-0.075
2009	7	5 385	2009 x 2008	29.4	206.5	0.983
2010	4	468	2010 x 2009	80.0	9.4	0.986
2011	6	603	2011 x 2010	150.0	128.8	-0.212

Početnost zimujících **hus běločelých** byla v letech 2010 a 2011 výrazně nižší než v předchozích sezonách (zejména 2005, 2007, 2008, a 2009). Na některých lokalitách nebylo z technických důvodů možno při sčítání určit zastoupení jednotlivých druhů hus. V kategorii „blíže neurčené husy“ (480 ex. na 12 lokalitách v lednu 2010 a 12 797 ex. na 10 lokalitách v lednu 2011) jsou také zahrnuty nezanedbatelné počty hus běločelých, což ztěžuje interpretaci výsledků sčítání (viz ??? v tab. 9). Nejvyšší počty tohoto druhu byly zjištěny na jihomoravských lokalitách. Dále byly zimující husy běločelé na území České republiky v lednu 2010 a 2011 zjištěny ještě na střední Moravě (2011), v jižních Čechách (2010 i 2011) a v roce 2010 i v západních Čechách (tab. 9).

Husy běločelé zimují společně s jinými druhy hus převážně v severozápadní Evropě (především Německo, Nizozemí) a střední Evropě (Maďarsko, Rakousko, Slovensko a jižní Morava). Jedná se o ptáky hnízdící v západní a střední části Sibiře. Další část populace husy běločelé zimuje v hojných počtech také v oblasti Černého moře, kde zimují ptáci z Tajmyrské oblasti. Husa běločelá v Evropě zimuje jako nejpočetnější druh husy dosahující celkového počtu 1 360 000 až 1 740 000 jedinců. Dlouhodobý trend populace je uváděn jako stabilní.

Tab. 9. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 9. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	lokality site	2010	2011
1	64011 MORAVA: Veselí nad Moravou, most – Strážnice	0	436
2	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	400	???
3	62056 Písečné rybníky u Hodonína	60	0
4	72013 Lýsecký u Lýsek u Přerova	0	58
5	42000 rybníky v CHKO Třeboňsko	1	50
6	62054 Jarohněvický rybník	0	25
7	72010 Tovačovské rybníky (Hradecký, Křenovský, Kolečko, Náklo)	0	24
8	64012 MORAVA: Strážnice – Rohatec-Kolonie	0	10
9	14046 RADBUZA: Staňkov – Holýšov	7	1

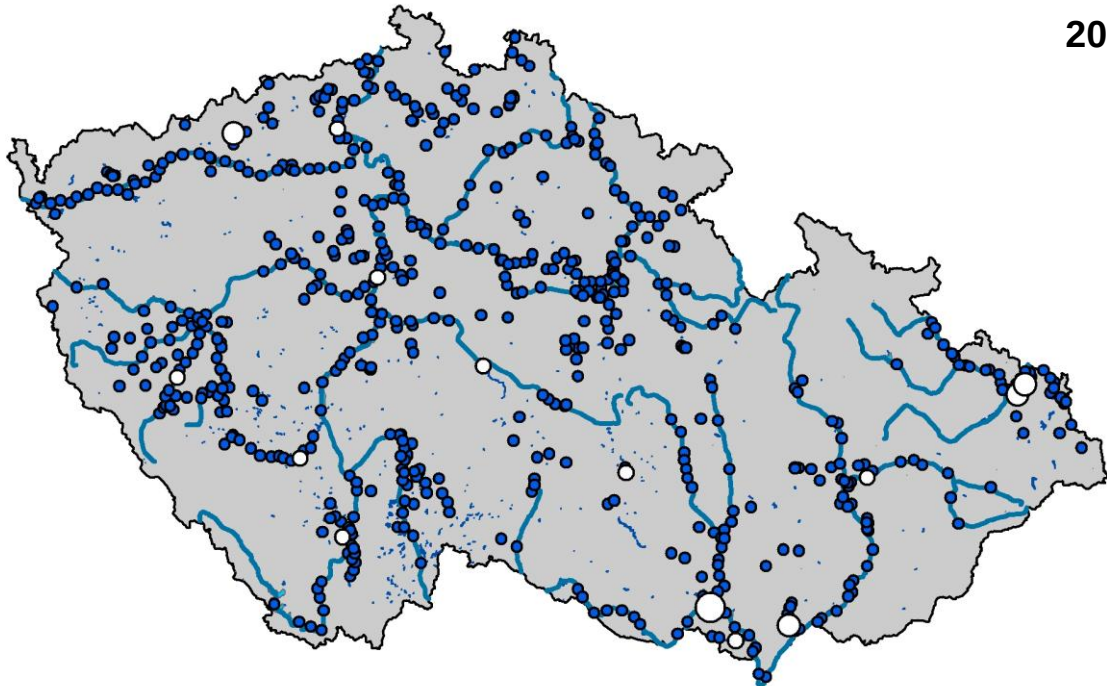
Summary

Wintering **White-fronted Goose** were recorded mostly in South Moravia in 2010 and 2011. Moreover, lower numbers were recorded also in Central Moravia, South Bohemia and West Bohemia (Table 9). Furthermore, some Bean Goose are also included in “Non-identified Geese” (see “???” in Table 9), which were recorded in higher numbers (480 geese on 12 sites in January 2010 and 12 797 geese on 10 sites in January 2011).

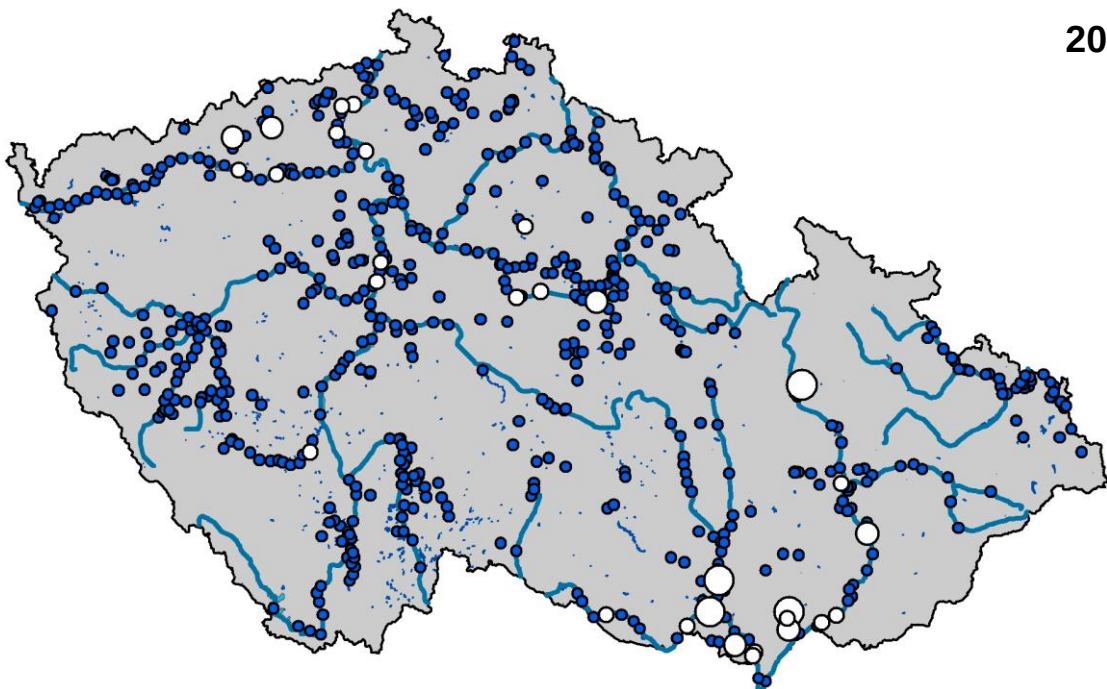
Husa velká
Anser anser

Greylag Goose

2010

2011

Obr. 9. Početnost a distribuce husy velké (*Anser anser*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex, 101–1000 ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 9. Numbers and distribution of Greylag Goose *Anser anser* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, 101–1000 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	11	1 119				
2005	19	1 414	2005 x 2004	155.6	17.8	0.012
2006	2	19	2006 x 2005	13.3	2.5	-0.240
2007	20	1 995	2007 x 2006	650.0	9747.4	-0.150
2008	23	2 241	2008 x 2007	131.3	117.0	0.115
2009	9	239	2009 x 2008	26.1	2.8	0.159
2010	14	608	2010 x 2009	233.3	568.2	0.762
2011	30	1 036	2011 x 2010	184.6	161.3	0.393

Nejpočetnějším zimovištěm **husy velké** v České republice byly v lednu 2010 a 2011 především jihomoravské lokality. V obou sezonách bylo zimování zaznamenáváno v severozápadních Čechách a nepravidelně i na jiných lokalitách, z nichž nejvýznamnější lze nalézt na střední a severní Moravě. U tohoto druhu hus byly zaznamenány výrazné rozdíly v početnosti v klimaticky se lišících zimách. V zimách s vyššími teplotami v lednu (leden 2005, 2007, 2008, ale i 2011) byly zimující husy velké zaznamenány ve vyšším počtu a na větším počtu lokalit. V chladných lednech 2006 a 2009 s vysokou sněhovou pokrývkou po celém území byly husy velké zjištěny ve výrazně nižších počtech na omezeném počtu lokalit.

Husy velké zimují především v jihozápadní a jižní Evropě a severní Africe a dále pak v okolí Černého a Kaspického moře a na pobřeží Atlantiku. Středoevropské populace odlétají zimovat přes Itálii a do Tuniska, resp. Alžírsko. V poslední době je dokládán pokles migrační vzdálenosti, tj. zimování blíže hnízdištím (PODHRAZSKÝ, MUSIL *in litt*). Velikost evropské populace husy velké v Evropě činí cca 610 000 jedinců, středoevropská populace pak tvoří 56 000 jedinců (FOX et al. 2010). Dlouhodobý trend populace je rostoucí.

Tab. 10. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011 (– chybějící údaje).

Table 10. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011 (‘–’ signifies no data).

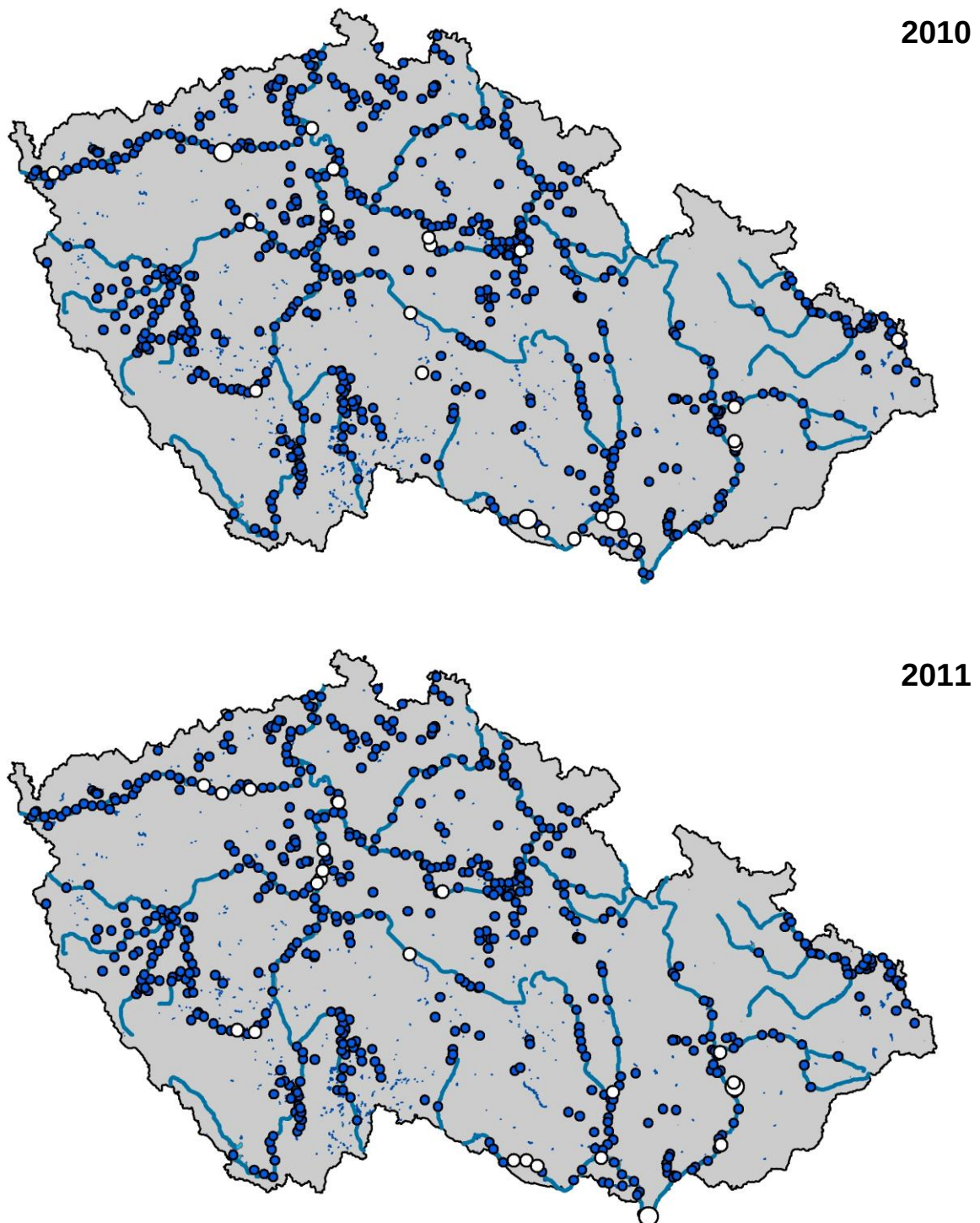
	lokality site	2010	2011
1	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	426	150
2	64025 SVRATKA: Židlochovice – Nosislav	0	250
3	62054 Jarohněvický rybník	0	176
4	72001 rybník Šumvald u Úsova	-	110
5	64004 MORAVA: ústí Rusavy – Kvasice	0	80
6	22081 Podkrušnohorský zoopark, Chomutov	68	77
7	62056 Písečné rybníky u Hodonína	16	75
8	74097 OSTRAVICE: Ostrava-Kunčičky – soutok s Odrou	60	-
9	62052 Lednické rybníky (Hlohovecký, Prostřední, Mlýnský, Nesyt)	1	24
10	23062 jezero Most	-	22

Summary

Numbers and distribution of wintering **Greylag Goose** are affected by variations in climatic conditions with lower numbers in colder winter seasons (2005, 2007 and 2009). The most important wintering sites are located in North Moravia (esp. in 2008), in South Moravia (e.g. Nové Mlýny reservoir) and in North Bohemia (Chabařovice in 2008, Chomutov in 2009, 2010, 2011).

Hvízdák euroasijský
Anas penelope

Eurasian Wigeon

Obr. 10. Početnost a distribuce hvízdáka euroasijského (*Anas penelope*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 10. Numbers and distribution of *Eurasian Wigeon Anas penelope* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, more than 10 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	8	134				
2005	22	117	2005 x 2004	214.3	54.1	0.372
2006	25	97	2006 x 2005	105.3	92.9	0.312
2007	15	88	2007 x 2006	33.3	67.1	0.219
2008	21	76	2008 x 2007	271.4	120.0	-0.104
2009	29	97	2009 x 2008	122.2	115.5	0.114
2010	22	107	2010 x 2009	88.0	116.3	0.760
2011	22	83	2011 x 2010	110.0	79.8	0.055

V České republice zimují **hvízdáci euroasijsí** jednotlivě nebo v malých skupinách na nezamrzajících řekách v nižších polohách (zejména Ohře, Dyje a dále Morava a Labe). V teplejších zimách (např. leden 2007, 2011) se hvízdáci zřejmě přesouvají na stojaté vody, a to zejména na jižní a střední Moravě. V chladnějších zimách (2006, 2009) překvapivě dochází k nárůstu počtu obsazených lokalit. Proto je mezisezonní podobnost distribuce poměrně nízká.

Hvízdák euroasijský je v době zimování v Evropě poměrně široce rozšířen. Velké koncentrace zimujících jedinců jsou zaznamenávány při pobřeží Severního a Středozemního moře (včetně Tuniska). V Nizozemí a Velké Británii je každoročně zjištěno více než 1 milion jedinců.

Ve střední Evropě zimují nejvyšší počty zimujících hvízdáků euroasijských v jihovýchodním Německu a Švýcarsku, kde se zdržují na velkých řekách, jako je Rýn a Dunaj.

Odhad velikosti evropské zimující populace hvízdáka euroasijského představuje cca 1 800 000 jedinců. Populace je považována za stabilní.

Tab. 11. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 11. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	lokalita site	2010	2011
1	64072 DYJE: Znojemská přehrada – jez Krhovice	33	4
2	61009 vodní dílo Nové Mlýny II (třetí zdrž + Strachotínský rybník)	20	0
3	62066 Záhlinické rybníky	2	19
4	24024 OHŘE: Žatec – Mradice	16	6
5	64017 MORAVA: Lanžhot – soutok s Dyjí	0	14
6	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	4	6
7	31003 přehrada na Želivce	4	1
8	24002 LABE: Roudnice nad Labem – Litoměřice	4	0
8	24022 OHŘE: Nechanická nádrž – Žatec	0	4
8	34031 LABE: Kolín, železniční most – Klavary, jez	4	0

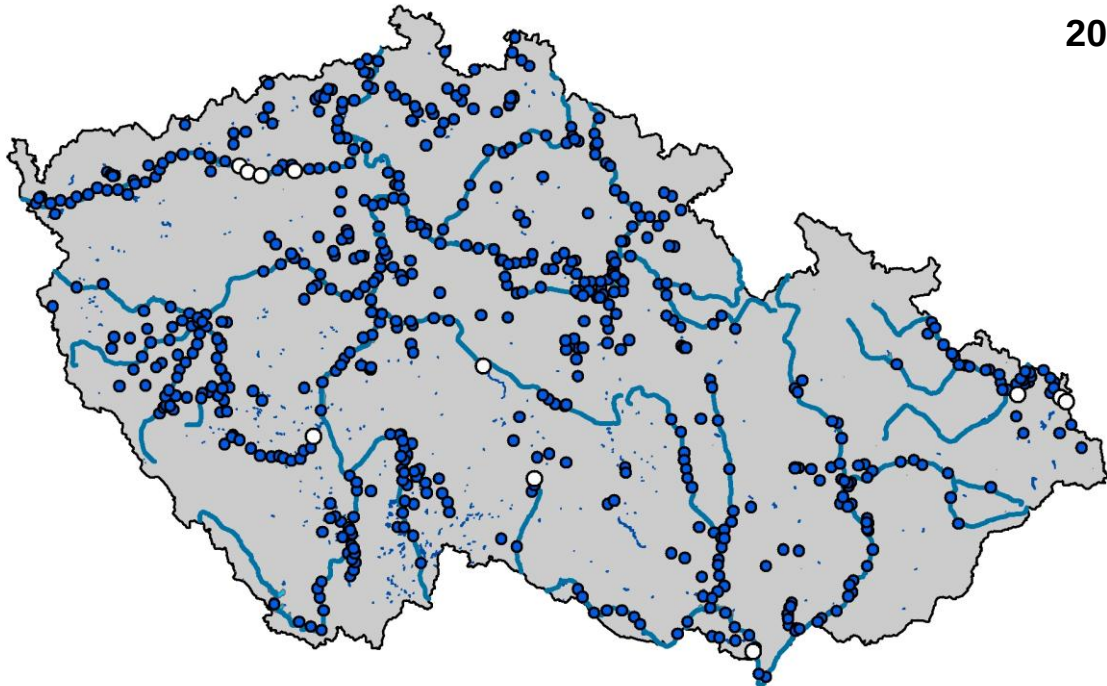
Summary

Wintering **Eurasian Wigeons** were recorded as single individuals or small groups on non-freezing rivers (esp. the rivers Ohře, Dyje, Morava and Labe) at lower altitude. Remarkable changes were found in distribution, i.e. a shift from running waters to standing waters in a mild winter (e.g. in January 2007). The highest numbers of occupied sites were recorded in the coldest winters (i.e. in January 2006 and 2009).

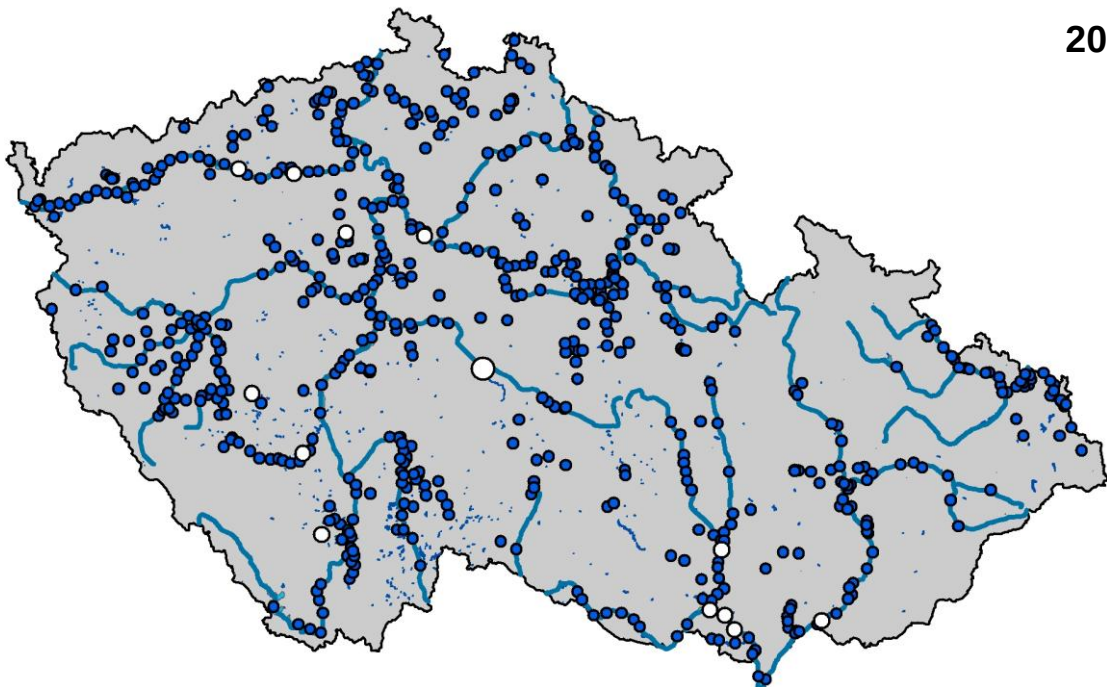
Kopřivka obecná
Anas strepera

Gadwall

2010

2011

Obr. 11. Početnost a distribuce **kopřivky obecné (*Anas strepera*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 100 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 11. Numbers and distribution of **Gadwall *Anas strepera*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	8	26	2005 x 2004	122.0	126.0	0.579
2005	15	55	2006 x 2005	82.0	83.0	-0.349
2006	13	35	2007 x 2006	70.0	653.0	-0.169
2007	16	257	2008 x 2007	94.7	85.6	-0.118
2008	20	105	2009 x 2008	172.7	46.6	0.897
2009	22	98	2010 x 2009	47.6	35.1	-0.066
2010	11	35	2011 x 2010	130.0	128.1	0.550
2011	13	41				

V České republice byly **kopřivky obecné** zaznamenány jednotlivě nebo v malých skupinách zejména na lokalitách v nižších polohách. V chladném lednu 2006 i 2009 byly vyšší počty zaznamenány na Novomlýnských nádržích a dále pak na Ohři. V mírnějších zimách v lednu 2007 a 2008 celkově rostla početnost zimujících kopřivek obecných i množství jimi obsazených lokalit. Částečně dochází také k přesunu na nezamrzlé rybníky, a to zejména na jižní Moravě, v menším počtu pak i na severní Moravě a ve středních Čechách. Překvapivé je zjištění 23 ex. na přehradní nádrži Želivka v lednu 2011.

Kopřivka obecná zimuje především v západní Evropě a ve Středomoří. Velké koncentrace ptáků jsou zaznamenávány ve Francii (Camarque), Alžírsku, popř. v Íránu a Ázerbájdžánu. Ve střední Evropě se kopřivky obecné nejvíce zdržují na velkých řekách (Dunaj, Rýn) a jezerech v jihozápadním Německu a Švýcarsku. Velikost zimující populace kopřivky obecné v Evropě a mediteránní oblasti je odhadována na 135 000 až 210 000 jedinců. Dlouhodobě je tato populace považována za stabilní až mírně rostoucí.

Tab. 12. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 12. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	lokality site	2010	2011
1	31003 přehrada na Želivce	7	23
2	73028 odpadní nádrž Stonava-Darkov (Darkovské moře)	5	0
3	24022 OHŘE: Nechanická nádrž – Žatec	4	4
4	62024 rybník Třešť, Jezdovický	4	0
5	74027 OLZA: Chotěbuz, most – Karviná, most	4	0
6	24023 OHŘE: v Žatci	3	0
7	74097 OSTRAVICE: Ostrava-Kunčičky – soutok s Odrou	3	-
8	24024 OHŘE: Žatec – Mradice	2	0
9	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	0	2
10	61009 vodní dílo Nové Mlýny II (třetí zdrž + Strachotínský rybník)	0	2

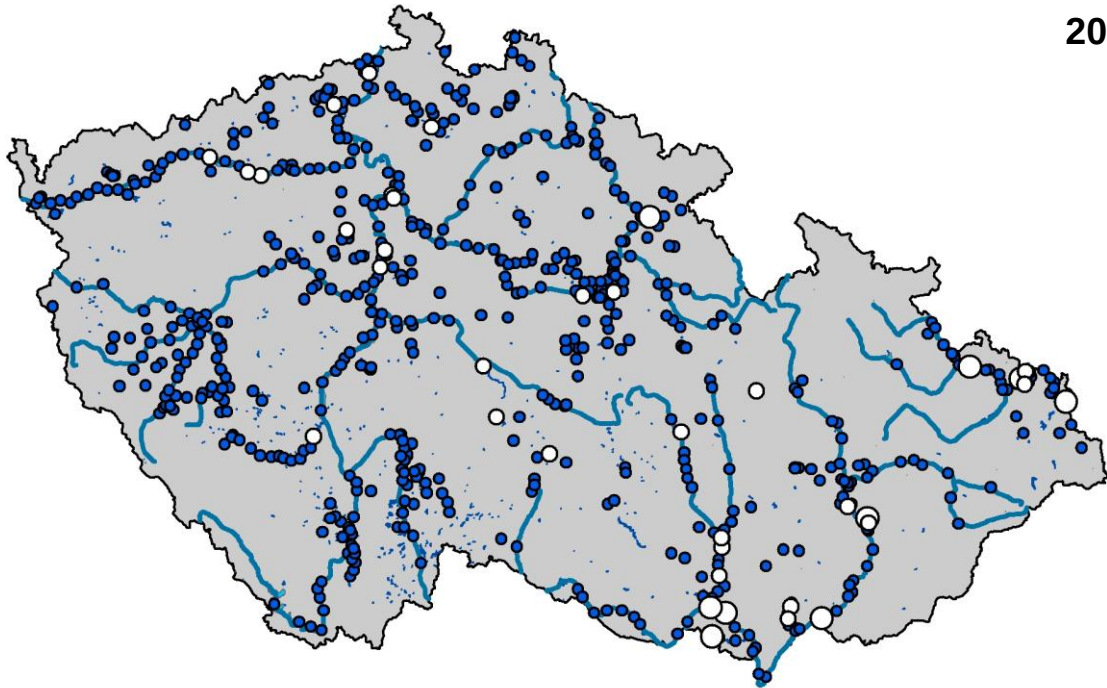
Summary

Wintering **Gadwalls** were recorded as single individuals or a small groups mostly at lower altitudes. In colder winters (e.g. January 2006 and 2009, 2011), Gadwalls were recorded mostly on reservoirs and rivers. Numbers of wintering Gadwalls as well as number of occupied wetland sites increased in mild winters. There was found a shift from running waters to standing waters in a mild winter (e.g. in January 2007, 2008), especially to fishponds in South Moravia.

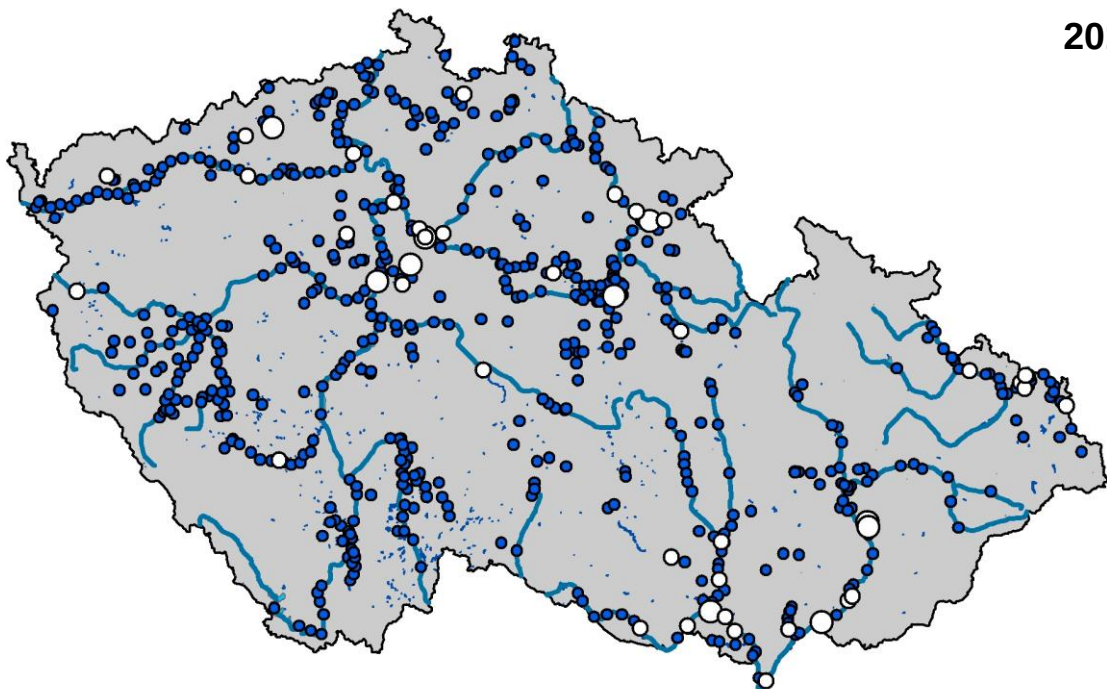
Čírka obecná
Anas crecca

Common Teal

2010

2011

Obr. 12. Početnost a distribuce čírky obecné (*Anas crecca*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100, 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 12. Numbers and distribution of **Common Teal** *Anas crecca* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, and more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	31	418				
2005	43	1001	2005 x 2004	131.8	191.4	0.798
2006	38	451	2006 x 2005	106.5	43.1	0.358
2007	39	712	2007 x 2006	78.8	159.5	0.110
2008	28	212	2008 x 2007	82.1	35.0	-0.028
2009	38	352	2009 x 2008	112.0	182.6	0.405
2010	37	417	2010 x 2009	94.3	116.6	0.685
2011	45	534	2011 x 2010	134.4	114.0	0.398

V České republice zimují **čírky obecné** jednotlivě nebo v malých skupinách na nezamrzajících vodách v nižších polohách, především ve východních Čechách (Úpa: Česká Skalice – Jaroměř) a na jižní Moravě (Šibeník, Vodní dílo Nové Mlýny) a dále ve středních Čechách (Vltava v Praze, Počernický rybník).

Zimující čírky obecné jsou v Evropě široce rozšířené. Hlavními oblastmi výskytu jsou západní Evropa, mediteránní oblast a Přední Asie. Největší koncentrace zimujících čírek obecných (přes 100 000 ptáků) byla zaznamenána v deltě řeky Évros v severním Řecku. Ve střední Evropě jsou čírky obecné nejčastěji zjišťovány v jihovýchodním Německu a Švýcarsku, kde se vyskytují na velkých řekách, jako jsou Rýn a Dunaj, i na předalpských jezerech.

Odhad velikosti evropské zimující populace čírky obecné je uváděn v rozmezí 1 250 000 až 1 875 000 jedinců. V západní Evropě a východním Středomoří je doložen vzrůstající trend zimující populace, v západním Středomoří naopak trend klesající.

Tab. 13. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011 (– chybějící údaje).

Table 13. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011 (– ' signifies no data).

	lokalita site	2010	2011
1	54088 ÚPA: Česká Skalice – Jaroměř	62	90
2	63006 Štěrkopískovna Hulín	24	90
3	64012 MORAVA: Strážnice – Rohatec-Kolonie	80	18
4	62078 rybník Šibeník	75	0
5	34018 VLTAVA: Zbraslav, most – Chuchle, most	0	67
6	23062 jezero Most	-	40
7	32021 rybníky u Dolních Počernic (Počernický, Martiňák)	-	37
8	61009 vodní dílo Nové Mlýny II (třetí zdrž + Strachotínský rybník)	28	3
9	62066 Záhlinické rubníky	1	26
10	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	23	22

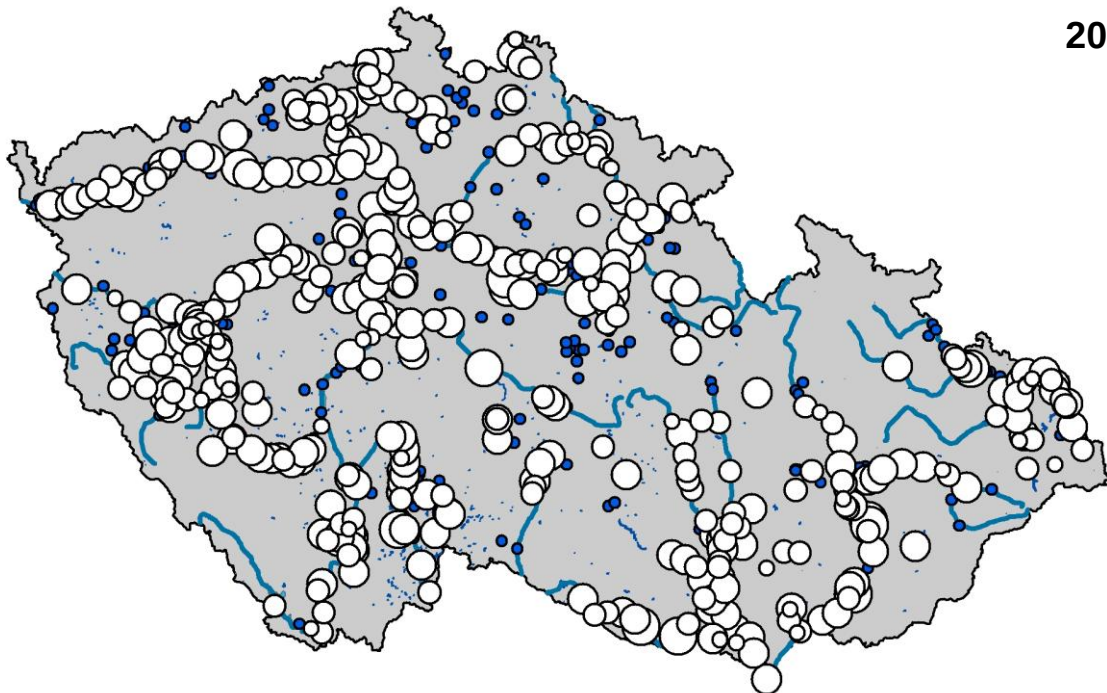
Summary

Wintering **Common Teals** were recorded as single individuals or a small groups on rivers at lower altitudes in South Moravia (especially on the rivers Dyje, Morava and Svatka) and in Central and North Bohemia (e.g. on the rivers Vltava in Praha) at lower altitudes. Other important wintering sites were recorded in North Moravia (e.g. on the rivers Opava, Olza and Odra) and East Bohemia (river Úpa). Numbers of wintering Common Teal usually increased in mild winters. There was found a shift from running waters to standing waters in a mild winter, especially in South Moravia (Nové Mlýny reservoir and fishpond systems).

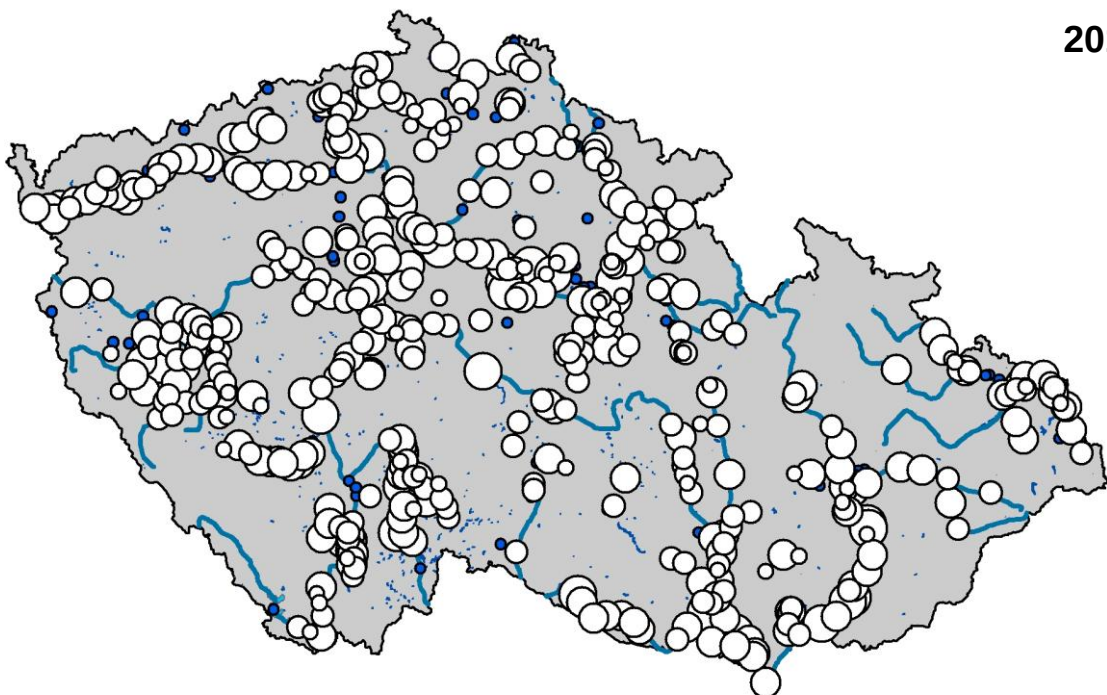
Kachna divoká
Anas platyrhynchos

Mallard

2010

2011

Obr. 13. Početnost a distribuce kachny divoké (*Anas platyrhynchos*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101–1000, 1001 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 13. Numbers and distribution of **Mallard** *Anas platyrhynchos* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, 101–1000, more than 1000 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	365	93 111				
2005	457	108 369	2005 x 2004	116.2	111.3	0.798
2006	353	120 303	2006 x 2005	78.0	114.4	0.386
2007	543	113 630	2007 x 2006	124.7	77.6	0.353
2008	436	129 534	2008 x 2007	85.8	129.6	0.741
2009	416	146 460	2009 x 2008	89.0	110.8	0.382
2010	421	111 055	2010 x 2009	102.8	77.5	0.640
2011	466	134 335	2011 x 2010	109.4	123.9	0.360

Kachna divoká je v době zimování (i hnízdění) rovnoměrně rozšířena po celém území České republiky. Vyšší koncentrace jsou zaznamenávány především v urbánních biotopech (a to nejen ve městech, ale i v mnohých vesnicích). Nárůst počtu ptáků v chladných zimách lze vysvětlit přiletem ptáků ze severněji položených zimovišť nebo také zamrznutím méně významných lokalit v rámci ČR, které nejsou pokryty sčítáním. V chladných zimách dochází naopak ke snížení počtu obsazených lokalit, a to patrně v důsledku zamrznutí rybníků.

Kachna divoká je nejpočetnějším a široce rozšířeným druhem kachny v západní Palearktidě. Nejvyšší koncentrace zimujících kachen divokých jsou každoročně zaznamenávány v oblasti delty Dunaje i některých dalších velkých řek. Ve střední Evropě existují nejpočetnější zimoviště kachny divoké na velkých řekách i na předalpských jezerech. Zimující populace kachny divoké v Evropě dosahuje cca 7 500 000 jedinců a je považována za víceméně stabilní, i když např. ve střední Evropě dochází k poklesu početnosti.

Tab. 14. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 14. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	lokality site	2010	2011
1	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	675	17300
2	64012 MORAVA: Strážnice – Rohatec-Kolonie	839	6938
3	63006 Štěrkopískovna Hulín	2270	5500
4	31001 Žehuňský rybník	24	3500
5	64076 DYJE: Nové Mlýny, most – Lednice	970	3300
6	42000 rybníky v CHKO Třeboňsko	3052	2011
7	31003 přehrada na Želivce	2340	3000
8	63010 Štěrkopískovna Ostrožská Nová Ves	1300	2800
9	64074 DYJE: most Hrádek, Jaroslavice – most Hevlín	2700	935
10	64075 DYJE: most Hevlín – Trávní dvůr	2700	38

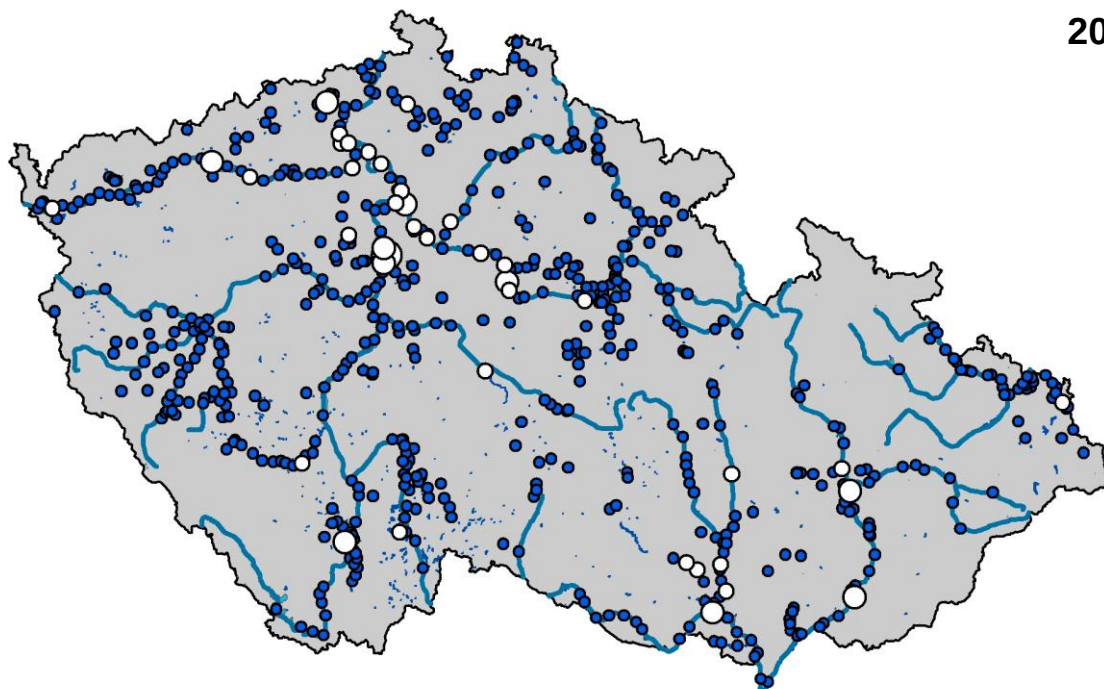
Summary

Mallard is wide-spread among wintering birds in the Czech Republic. Higher concentrations are recorded mostly in urban habitats (towns as well as villages). Numbers of wintering Mallards increased in colder winters probably due to immigration of birds from northern wintering sites, and also birds wintering in less important wintering sites, that are probably frozen in a colder winter. Similarly, the number of occupied wintering sites decreased in the colder winter. Running waters are used more in colder winter (i.e. January 2006, 2009) by wintering Mallards.

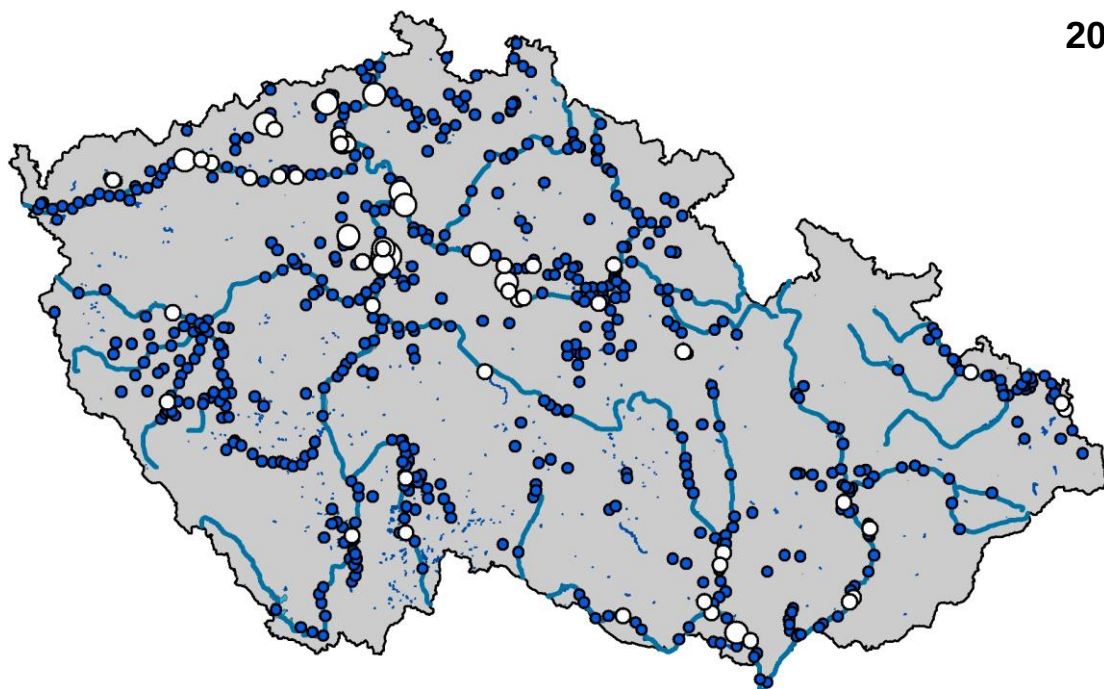
Polák velký
Aythya ferina

Common Pochard

2010

2011

Obr. 14. Početnost a distribuce **poláka velkého (*Aythya ferina*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 14. Numbers and distribution of **Common Pochard *Aythya ferina*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	41	775				
2005	48	724	2005 x 2004	112.5	85.8	0.697
2006	44	695	2006 x 2005	100.0	102.0	0.093
2007	42	632	2007 x 2006	64.9	68.2	-0.080
2008	47	658	2008 x 2007	128.1	127.0	-0.124
2009	49	762	2009 x 2008	100.0	113.4	0.660
2010	40	627	2010 x 2009	84.4	83.0	0.881
2011	54	639	2011 x 2010	132.4	96.4	0.868

V České republice zimuje **polák velký** především na větších nezamrzajících řekách, a to zejména ve středních a severních Čechách (Labe, Vltava) a dále pak na jižní Moravě (Dyje). V mírnějších zimách však dochází ke změnám distribuce, tj. poklesu početnosti na tekoucích vodách a naopak k nárůstu početnosti na stojatých vodách (především štěrkopískovnách a přehradách), a to zejména na jižní Moravě, v severních a středních Čechách.

Polák velký v Evropě zimuje především v pásu odpovídajícím nulové isothermě od severozápadní přes jihovýchodní Evropu do Přední Asie. Velké koncentrace jedinců jsou každoročně sčítány na velkých sladkovodních jezerech, ale i na mořském pobřeží (např. v Rumunsku, Německu, Švýcarsku, Rakousku, Turecku, Tunisku a Černé Hoře). Četná jsou zimoviště i na pobřeží Nizozemí, Velké Británie a Francie.

Ve střední Evropě zimují poláci velcí nejpočetněji na podalpských jezerech ve Švýcarsku a v jihovýchodním Německu. Odhad velikosti evropské zimující populace poláka velkého činí cca 1 350 000 jedinců, trend je dlouhodobě klesající.

Tab. 15. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 15. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	lokalita site	2010	2011
1	34022 VLTAVA: most Barikádníků – Podbaba + Stromovka	235	195
2	34020 VLTAVA: Podolí – Mánesův most	91	12
3	34042 LABE: Mělník, soutok – Dolní Beřkovice	9	70
4	34023 VLTAVA: Podbaba – Roztoky, splav	20	45
5	34041 LABE: Neratovice – Mělník, soutok	38	34
6	23027 jezero Milada u Chabařovic	36	19
7	73005 Štěrkopískovna Dombas u Tovačova, Anninské jezero	33	1
8	34032 LABE: Klavary, jez – Oseček, býv. přívoz	20	25
9	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	22	7
10	23001 Štěrkopískovna Velké Žernoseky	0	22

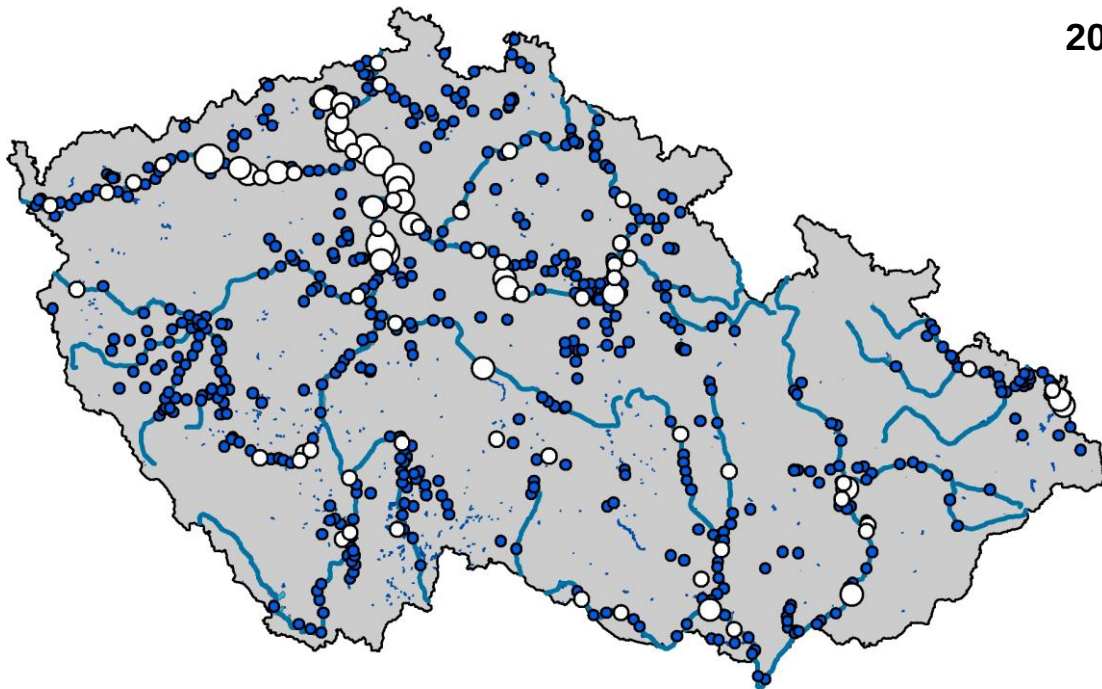
Summary

In the Czech Republic, **Common Pochard** winters mostly on larger non-freezing rivers in North and Central Bohemia (especially the rivers Labe and Vltava) and South Moravia (Dyje river). Numbers of Common Pochard have decreased in the last 10 years and they are probably not affected by climatic fluctuations. Nevertheless, distribution of the species changes remarkably in mild winters, when numbers of Common Pochard decreased on rivers while numbers increased on standing waters (mostly reservoirs and sand pit lakes).

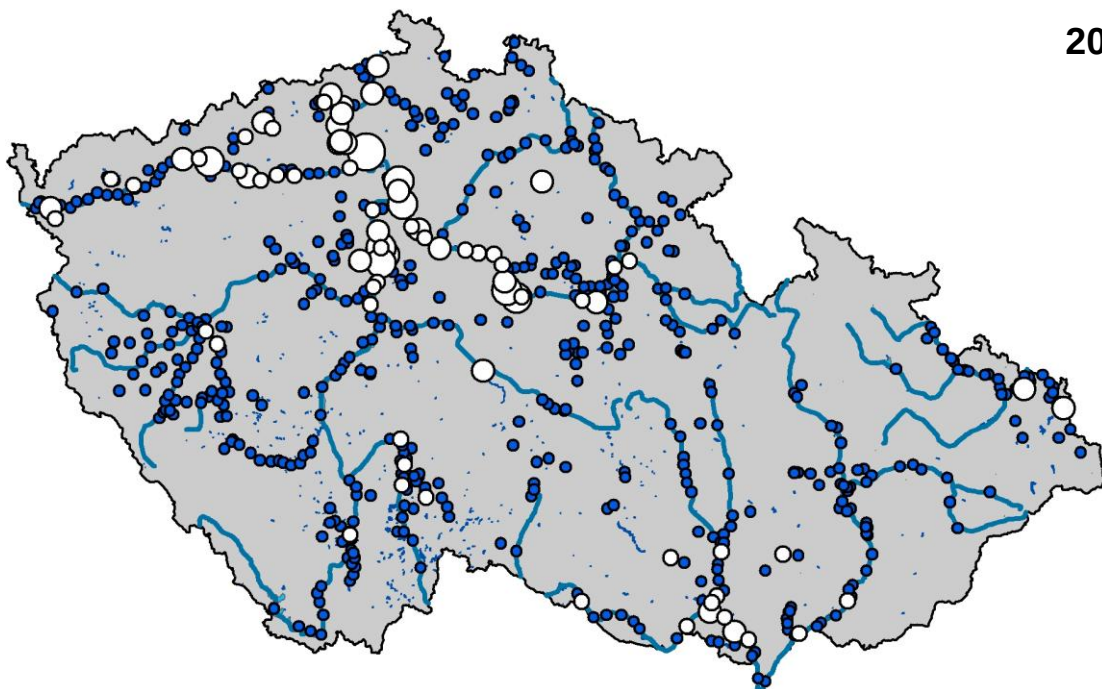
Polák chocholačka
Aythya fuligula

Tufted Duck

2010

2011

Obr. 15. Početnost a distribuce **poláka chocholačky** (*Aythya fuligula*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101–1000 ex., 1001 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 15. Numbers and distribution of **Tufted Duck** *Aythya fuligula* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 ex., 101–1000, more than 1000 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	67	3 874	2005 x 2004	100.0	82.1	0.901
2005	70	3 003	2006 x 2005	87.9	136.6	0.976
2006	63	4 009	2007 x 2006	92.5	66.6	0.343
2007	75	1 813	2008 x 2007	117.2	122.9	0.851
2008	75	3 559	2009 x 2008	107.2	131.8	0.973
2009	81	4 692	2010 x 2009	104.2	74.8	0.945
2010	80	3 498	2011 x 2010	97.4	111.3	0.952
2011	81	3 480				

V České republice zimuje **polák chocholačka** především na větších nezamrzajících řekách ve středních a severních Čechách (Vltava, Labe, Ohře). Počet zimujících poláků chocholaček výrazně narůstá v chladnějších zimách (2006, 2009), což lze vysvětlit přesunem ptáků ze severněji položených zimovišť na naše lokality. V mírnějších zimách (např. leden 2007, 2008) však došlo ke změnám distribuce, tj. poklesu početnosti na tekoucích vodách a naopak k nárůstu početnosti na stojatých vodách. Přesun na stojaté vody byl zjištěn i při povodních v lednu 2011.

Polák chocholačka je běžným a široce rozšířeným zimujícím druhem. Často je zaznamenáván v podobných počtech a lokalitách jako polák velký. Na rozdíl od poláka velkého je však ve východním Mediteránu a v Přední Asii vzácnější. Mezi hlavní zimoviště patří sladkovodní jezera, především v alpské oblasti a pobřeží Baltského moře. Ve střední Evropě zimují nejpočetnější populace poláků chocholaček na jezerech ve Švýcarsku a jihovýchodním Německu, kde mohou jejich počty v některých letech dosahovat celkově až 200 000 jedinců. Odhad velikosti evropské zimující populace poláka chocholačky je cca 1 900 000 jedinců. Populace je považována za stabilní.

Tab. 16. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011 (– chybějící údaje).

Table 16. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2008–2009 ('–' signifies no data).

	lokality site	2010	2011
1	24002 LABE: Roudnice nad Labem – Litoměřice	879	1141
2	24001 LABE: Horní Počáply – Roudnice nad Labem	458	-
3	34022 VLTAVA: most Barikádníků – Podbaba + Stromovka	400	365
4	34043 LABE: Dolní Beřkovice – Horní Počáply	310	224
5	34023 VLTAVA: Podbaba – Rostoky, splav	195	185
6	34041 LABE: Neratovice – Mělník, soutok	35	166
7	34020 VLTAVA: Podolí – Mánesův most	13	161
8	24021 OHŘE: Kadaň – Nechanická nádrž	149	140
9	33004 pískovna u Kolína	0	110
10	34031 LABE: Kolín, železniční most – Klavary, jez	25	105

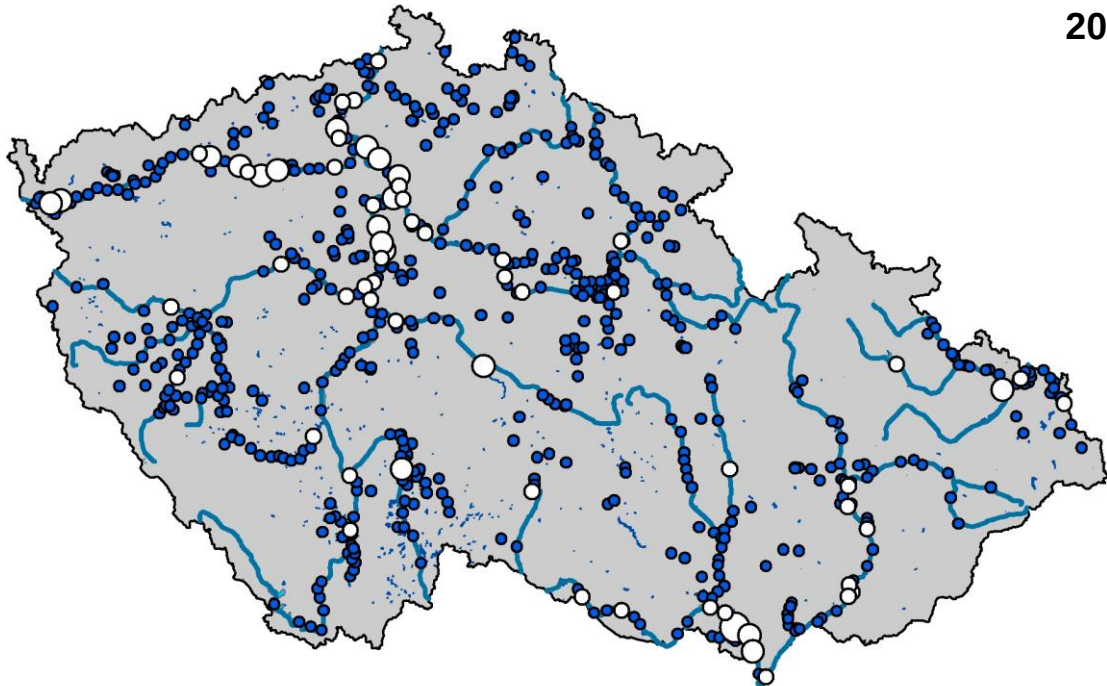
Summary

In the Czech Republic, **Tufted Duck** winters mostly on larger non-freezing rivers in North and Central Bohemia (especially on the rivers Labe, Vltava and Ohře). Numbers of Tufted Duck increased remarkably in the colder January 2006 and 2009. Nevertheless numbers of Tufted Duck decreased on rivers and increased on standing waters (reservoirs, sand pit lakes and fishponds) in mild winters (January 2007) and in large flood (January 2011).

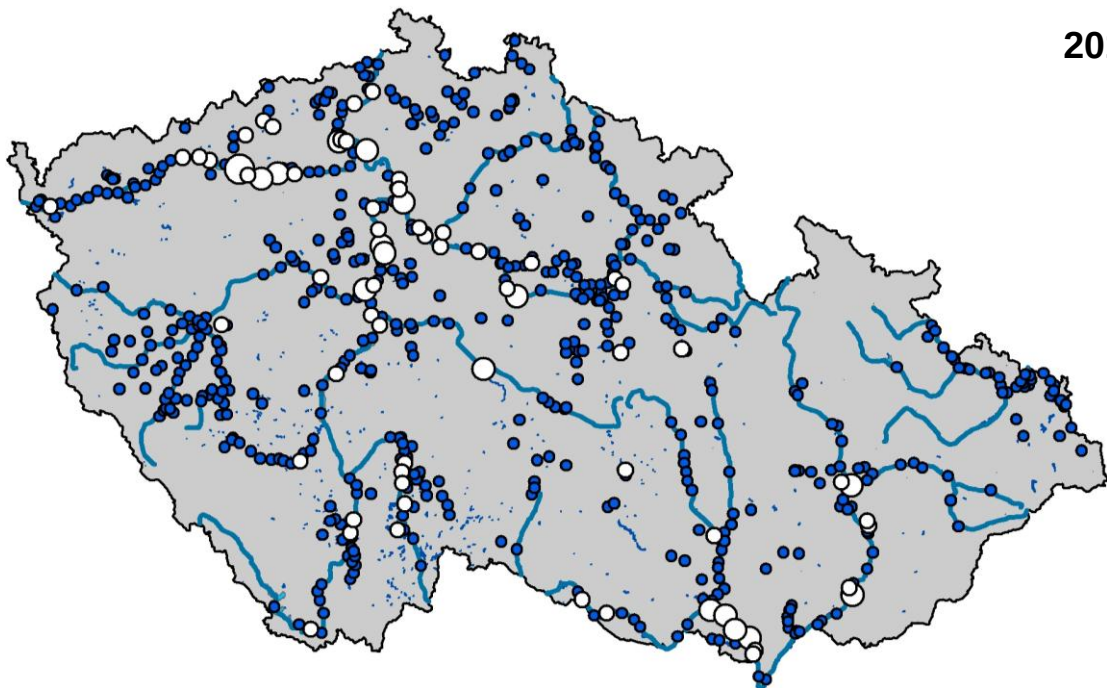
.Hohol severní
Bucephala clangula

Common Goldeneye

2010

2011

Obr. 16. Početnost a distribuce **hohola severního (*Bucephala clangula*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 16. Numbers and distribution of **Common Goldeneye *Bucephala clangula*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	36	740				
2005	46	478	2005 x 2004	114.3	60.7	0.457
2006	42	1 023	2006 x 2005	94.6	228.4	0.564
2007	47	389	2007 x 2006	94.4	48.9	0.654
2008	50	832	2008 x 2007	112.2	215.0	0.413
2009	64	904	2009 x 2008	123.9	109.1	0.717
2010	65	769	2010 x 2009	108.9	87.7	0.578
2011	70	691	2011 x 2010	96.9	88.6	0.339

V České republice zimuje **hohol severní** hlavně na větších nezamrzajících řekách, a to především ve středních a severních Čechách (Labe, Vltava, Ohře) a zejména na jižní Moravě (Dyje). Počet zimujících hoholů severních v chladných zimách (leden 2006 a 2009) narostl oproti teplejším zimním sezonám, což lze vysvětlit přesunem ptáků ze severněji položených zimovišť na naše lokality. V lednu 2007 byl na jižní Moravě patrný přesun z řeky Dyje na Lednické rybníky. V letech 2004–2011 došlo k nárůstu počtu lokalit obsazených tímto druhem.

Hoholi severní zimují nejpočetněji v příbřežních lokalitách severozápadní Evropy a při pobřeží Baltského moře. Ve střední Evropě zimují hoholi severní nejpočetněji v jihovýchodním Německu a Švýcarsku, kde vytvářejí významnější koncentrace především na velkých řekách Dunaj a Rýn. Významné zimoviště vzniklo v posledních letech na Hrušovské zdrži a na Dunaji na jižním Slovensku, kde je každoročně zaznamenáváno až přes 10 000 jedinců (SLABEYOVÁ *et al.* 2008, 2009, 2011). Odhad velikosti evropské zimující populace hohola severního činí cca 1 260 000 až 1 560 000 jedinců. Populace je považována za stabilní.

Tab. 17. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 17. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	lokality site	2010	2011
1	64076 DYJE: Nové Mlýny, most – Lednice	163	13
2	24022 OHŘE: Nechranická nádrž – Žatec	29	125
3	24002 LABE: Roudnice nad Labem – Litoměřice	68	54
4	34022 VLTAVA: most Barikádníků – Podbaba + Stromovka	54	19
5	24025 OHŘE: Mradice – Lenešice	31	49
6	64077 DYJE: Lednice – Janohrad	14	44
7	34024 VLTAVA: Roztoky, splav – Kralupy nad Vltavou, most	41	1
8	24024 OHŘE: Žatec – Mradice	34	39
9	34026 VLTAVA: Vraňany – Mělník, soutok	34	0
10	34041 LABE: Neratovice – Mělník, soutok	6	26

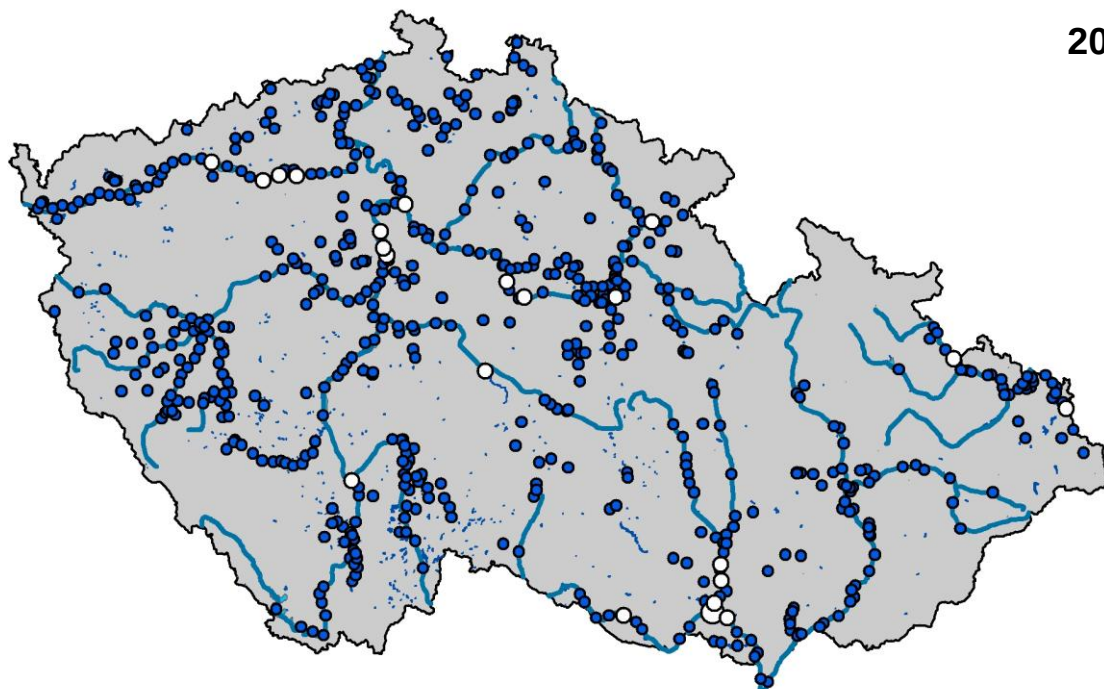
Summary

In the Czech Republic, **Common Goldeneye** winters mostly on larger non-freezing rivers in North and Central Bohemia (especially on the rivers Labe, Vltava and Ohře) and especially in South Moravia on the Dyje river. Numbers of Common Goldeneye increased remarkably in the colder January of 2006 and 2009, probably due to an immigration of birds from wintering sites in northern Europe. A shift from river to fishpond habitat was recorded only in South Moravia in a mild winter (i.e. in January 2007).

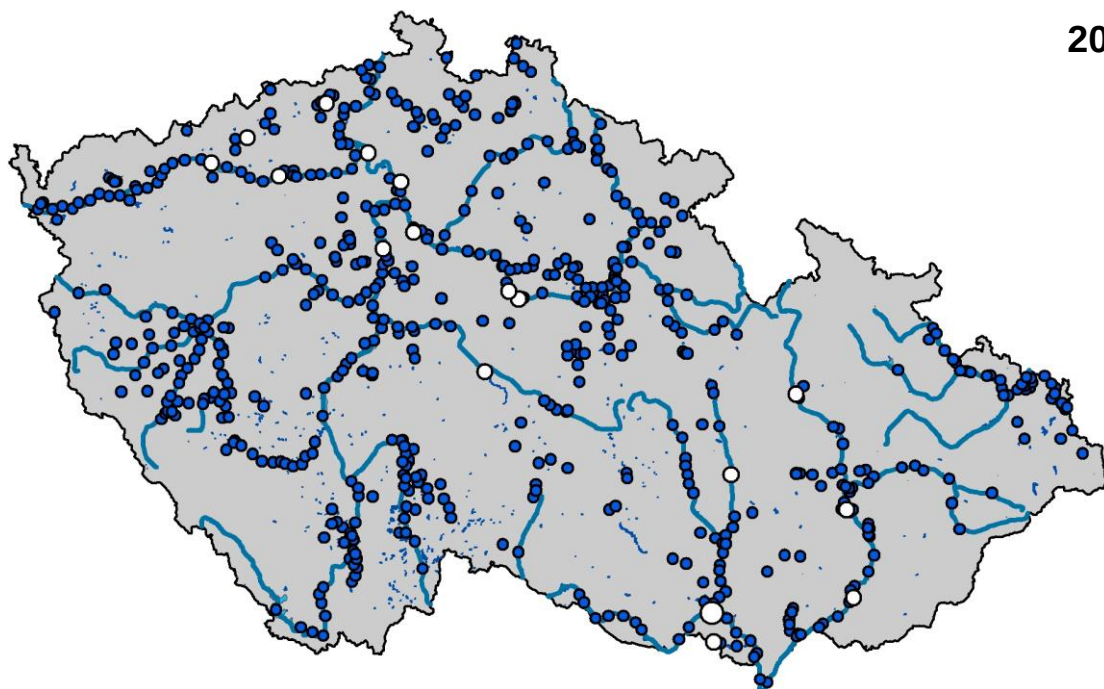
Morčák bílý
Mergellus albellus

Smew

2010

2011

Obr. 17. Početnost a distribuce **morčáka bílého (*Mergellus albellus*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 17. Numbers and distribution of **Smew *Mergellus albellus*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, more than 10 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	15	79				
2005	11	59	2005 x 2004	90.9	89.2	0.074
2006	14	61	2006 x 2005	133.3	100.0	-0.140
2007	5	29	2007 x 2006	25.0	46.8	0.490
2008	12	101	2008 x 2007	250.0	307.7	0.736
2009	20	72	2009 x 2008	136.4	60.0	-0.257
2010	22	79	2010 x 2009	110.5	110.1	-0.110
2011	17	81	2011 x 2010	68.2	100.0	0.822

V České republice zimoval **morčák bílý** v lednu 2010 a 2011 především na větších nezamrzajících řekách a přehradách, a to většinou ve středních a severních Čechách (zejména Vltava, Ohře) a zejména na jižní Moravě (vodní dílo Nové Mlýny, Svratka). Při povodních v lednu 2011 byl zjištěn přesun na stojaté vody (např. přehrada na Želivce, pískovna u Kolína).

Zimující morčáci bílí jsou každoročně zjišťováni na pobřeží Severního a Baltského moře a v deltě Dunaje. Největší koncentrace zaznamenávají sčítatelé v Nizozemí, Německu, Francii a Rumunsku. Na pobřeží Středozemního moře se tyto ptáci vyskytují jen zřídka. Ve vnitrozemí Evropy jsou morčáci bílí početněji zaznamenáváni především v Maďarsku, na Slovensku a v Srbsku, kde se zdržují na řekách Dunaj a Dráva.

Odhad velikosti zimující populace morčáka bílého v Evropě zůstává podhodnocený a představuje 75 000 jedinců. Populační trend není dostatečně znám.

Tab. 18. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 18. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	lokalita site	2010	2011
1	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	26	38
2	34024 VLTAVA: Roztoky, splav – Kralupy nad Vltavou, most	8	0
3	24021 OHŘE: Kadaň – Nechanická nádrž	2	7
4	31003 přehrada na Želivce	1	7
5	33004 pískovna u Kolína	0	7
6	34022 VLTAVA: most Barikádníků – Podbaba + Stromovka	6	0
7	64028 SVRATKA: Vranovice, most – vodní dílo Nové Mlýny	6	0
8	74077 OPAVA: Držkovice – Opava	4	0
9	24024 OHŘE: Žatec – Mradice	3	0
10	54088 ÚPA: Česká Skalice – Jaroměř	3	0

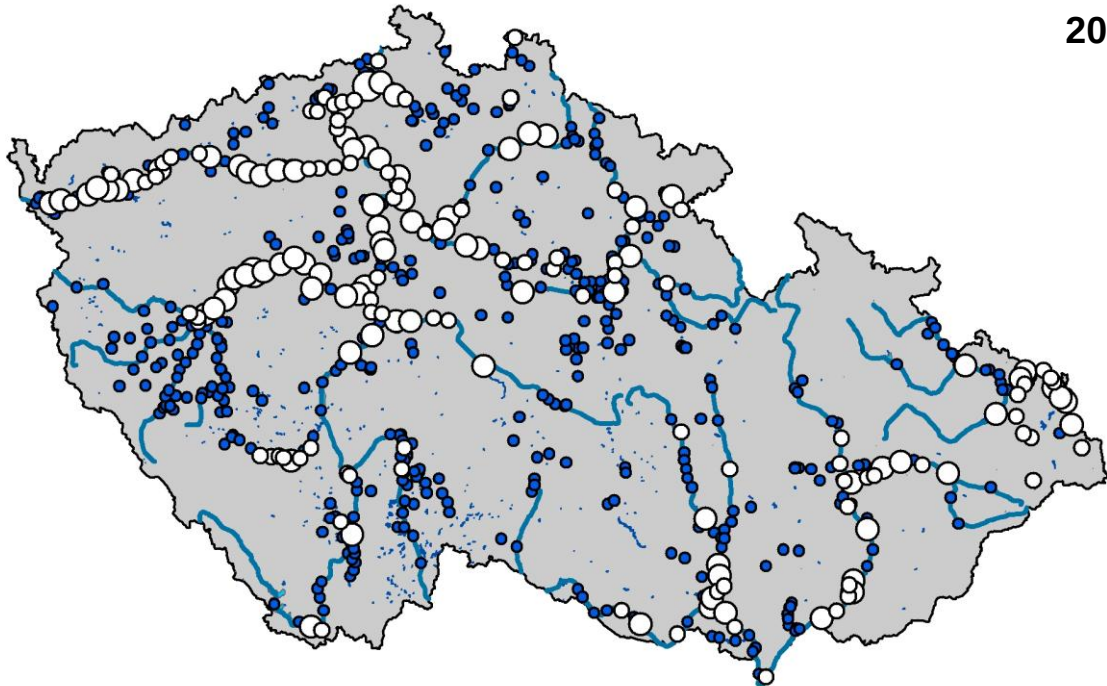
Summary

In the Czech Republic, **Smew** winters mostly on larger non-freezing rivers in North and Central Bohemia (especially the rivers Vltava and Ohře) and especially in South Moravia (Nové Mlýny water reservoirs, and Svratka river). The shift to standing waters (e.g. Želivka reservoir, Kolín sand pit lake) was recorded due to large flood in January 2011.

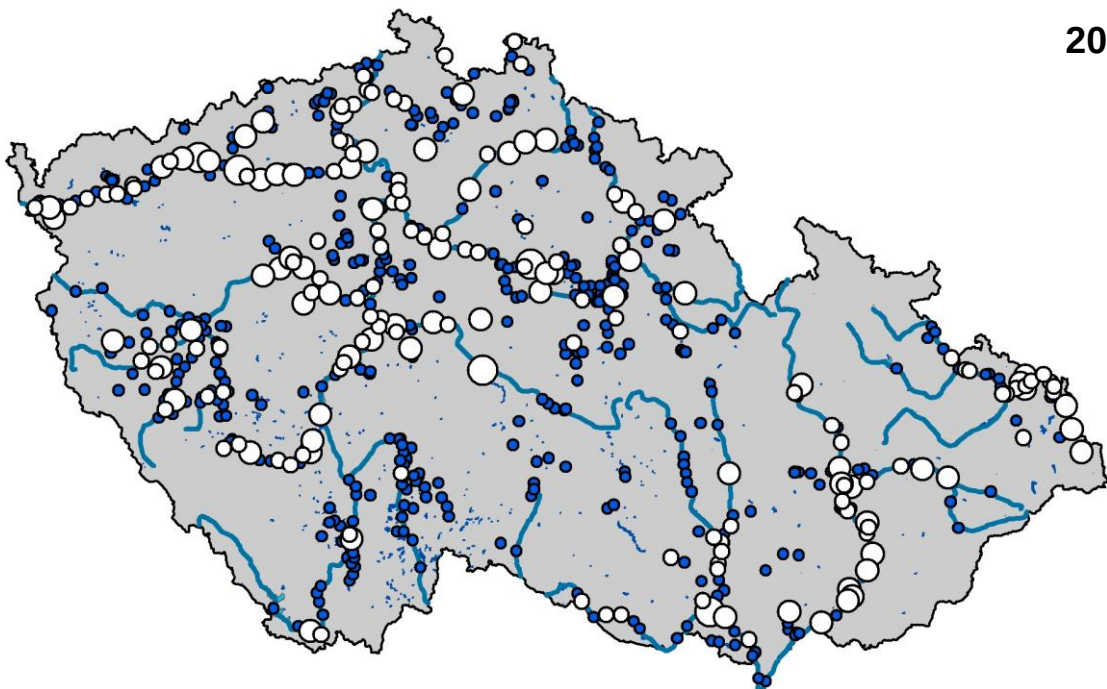
Morčák velký
Mergus merganser

Goosander

2010

2011

Obr. 18. Početnost a distribuce **morčáka velkého (*Mergus merganser*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 18. Numbers and distribution of **Goosander *Mergus merganser*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, more than 100 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	92	1 770	2005 x 2004	88.6	82.5	0.440
2005	84	1 550	2006 x 2005	146.2	181.7	0.258
2006	122	2 758	2007 x 2006	67.7	32.2	0.243
2007	99	1 067	2008 x 2007	135.7	220.1	0.203
2008	129	2 175	2009 x 2008	113.7	151.3	0.505
2009	154	3 439	2010 x 2009	118.1	106.2	0.459
2010	176	3 518	2011 x 2010	108.4	113.9	0.146
2011	190	3 279				

V České republice zimuje **morčák velký** především na větších nezamrzajících řekách, a to hlavně ve středních a severních Čechách (zejména Berounka, Ohře, Vltava, Labe) a na severní Moravě (zejména Olza, Odra). Nejvýznamnější řekou pro zimování morčáků velkých se stává v posledních letech Berounka (viz tab. 19). Nejmenší počet morčáků velkých byl v období 2004–2011 zjištěn v nejteplejší zimě (leden 2007), kdy patrně zůstali zimovat na pobřeží Baltu. Při povodních v lednu 2011 byl doložen přesun na stojaté vody (např. přehrada na Želivce, pískovna u Kolína). V letech 2004–2011 došlo k nárůstu počtu lokalit obsazených tímto druhem.

Morčáci velcí v Evropě zimují především při pobřeží Baltského a Severního moře a na vnitrozemských jezerech a řekách. Ve střední Evropě se nejpočetnější populace morčáků velkých každoročně objevují ve Švýcarsku a jihovýchodním Německu, kde se zdržují jak na velkých řekách, jako je Dunaj a Rýn, tak na tamních jezerech. Odhad velikosti evropské zimující populace morčáka velkého je cca 280 000 jedinců. Populace je považována za klesající.

Tab. 19. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011 (– chybějící údaje).

Table 19. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011 (‘–’ signifies no data).

	lokalita site	2010	2011
1	14036 BEROUNKA: Chlum – Zvíkovec	430	–
2	31003 přehrada na Želivce	15	295
3	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	31	189
4	31001 Žehuňský rybník	0	124
5	24020 OHŘE: Klášterec – Kadaň	5	108
6	24022 OHŘE: Nechranická nádrž – Žatec	67	105
7	24010 LABE: Přerov – Děčín, most	102	4
8	73008 Štěrkopískovna Troubký, k.ú. Tovačov	95	46
9	14010 OHŘE: Cheb – Doubí	95	15
10	34058 BEROUNKA: Zbečno – Nižbor	91	35

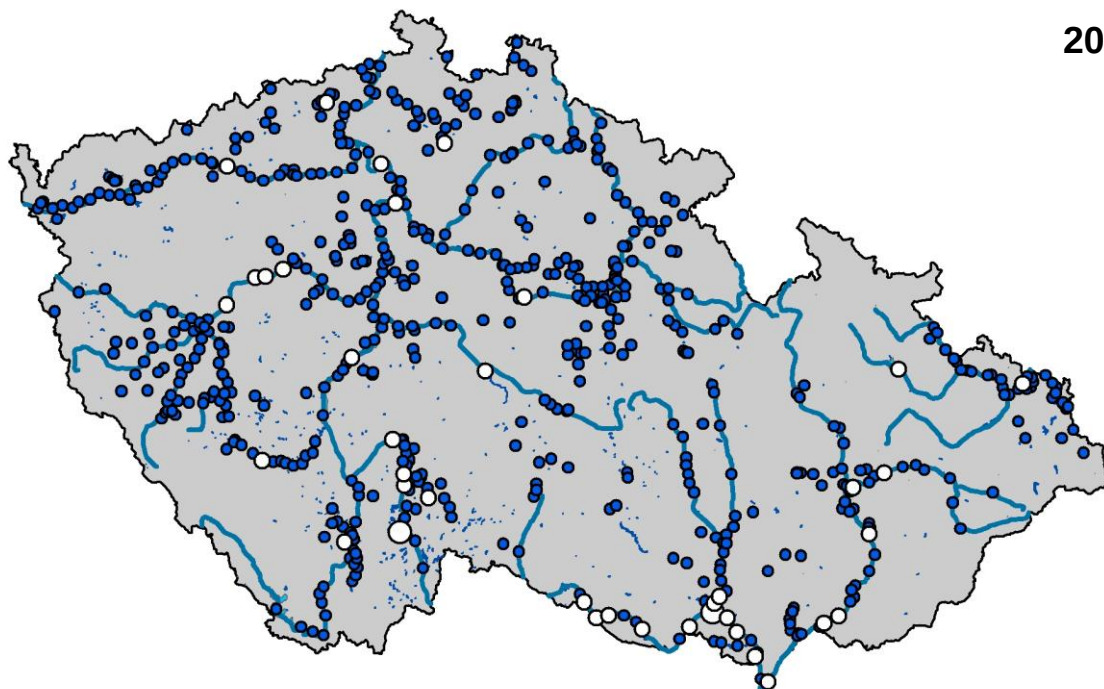
Summary

In the Czech Republic, **Goosander** winters mostly on larger non-freezing rivers in North and Central Bohemia (especially Berounka, Ohře and Vltava rivers) and in North Moravia (especially Olza and Odra rivers). Numbers of Goosander decreased remarkably in mild January 2007, when they stay probably during in Baltic region in winter. The shift to standing waters (e.g. Želivka reservoir, Žehuňský fishpond) was recorded due to large flood in January 2011.

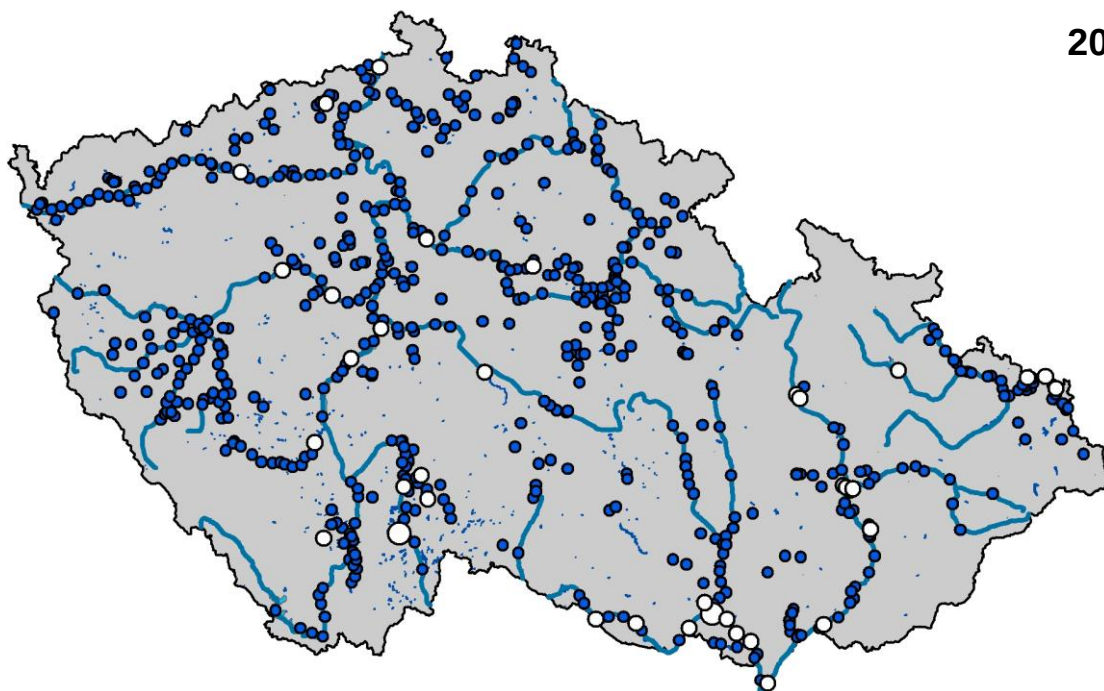
Orel mořský
Haliaeetus albicilla

White-tailed Eagle

2010

2011

Obr. 19. Početnost a distribuce orla mořského (*Haliaeetus albicilla*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 19. Numbers and distribution of **White-tailed Eagle** *Haliaeetus albicilla* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, more than 10 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	29	73				
2005	29	76	2005 x 2004	95.0	105.3	0.732
2006	28	55	2006 x 2005	118.2	80.0	0.504
2007	46	92	2007 x 2006	115.4	141.2	0.419
2008	37	75	2008 x 2007	92.1	87.8	0.610
2009	32	86	2009 x 2008	82.9	117.4	0.391
2010	38	91	2010 x 2009	116.7	104.8	0.690
2011	36	153	2011 x 2010	100.0	182.7	0.888

V České republice je **orel mořský** v době zimování rozšířen relativně rovnoměrně, přičemž nejvyšší počty jsou zjišťovány na jižní Moravě (zejména vodní dílo Nové Mlýny) a zejména v jižních Čechách (rybníky v CHKO Třeboňsko). Zajímavý je i relativně velký počet obsazených lokalit na Berouce, Labi a Vltavě. Počet zimujících orlů mořských v chladném lednu 2006 výrazně poklesl oproti předchozí teplejší zimě, což lze vysvětlit přesunem ptáků na jižněji položená zimoviště. Rekordní počet zimujících orlů mořských byl zaznamenán v lednu 2011.

Orli mořští zimují v západní a střední Evropě. Staří ptáci zůstávají po celý rok v blízkosti svého hnízdiště. Tažní jsou zejména mladí ptáci. Jsou vázáni na větší nezamrzající řeky a jezera. Údaje o distribuci a početnosti zimujících ptáků v Evropě nejsou běžně dostupné, protože tento druh není v mnohých evropských státech pokrýván Mezinárodním sčítáním vodních ptáků.

Odhad velikosti hnízdní populace orla mořského v Evropě cca 5000–6600 párů. Populace je vzrůstající.

Tab. 20. Devět lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 20. The nine sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	lokality site	2010	2011
1	42000 rybníky v CHKO Třeboňsko	20	70
2	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	14	20
3	64012 MORAVA: Strážnice – Rohatec-Kolonie	2	4
3	64076 DYJE: Nové Mlýny, most – Lednice	4	2
5	31013 VLTAVA: Cholín, most – Živohošť, most	1	4
5	34056 BEROUNKA: Skryje, most – Roztoky u Křivoklátku, jez	4	1
7	44011 OTAVA: jez Kavkovna u Vrcovic – Jistec	0	4
7	72045 u Karviné	0	4
9	64017 MORAVA: Lanžhot – soutok s Dyjí	1	3
10	61009 vodní dílo Nové Mlýny II (třetí zdrž + Strachotínský rybník)	2	2

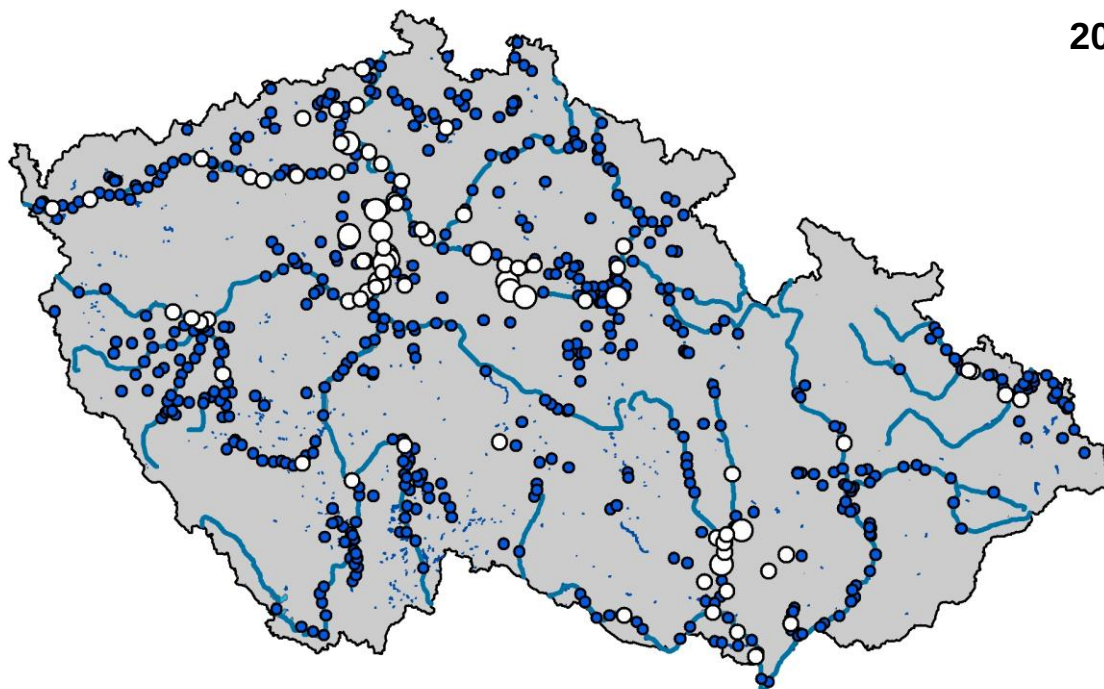
Summary

Wintering **White-tailed Eagle** was recorded in almost all parts of the Czech Republic. The highest numbers were recorded in South Bohemia and South Moravia. Moreover, White-tailed Eagle was also recorded on the rivers Berounka, Labe and Vltava. The number of recorded birds, as well as number of occupied sites decreased in a cold winter (i.e. in January 2007), when birds probably move to wintering sites in the southern parts of Europe. The highest numbers of wintering White-tailed Eagle was recorded in January 2011.

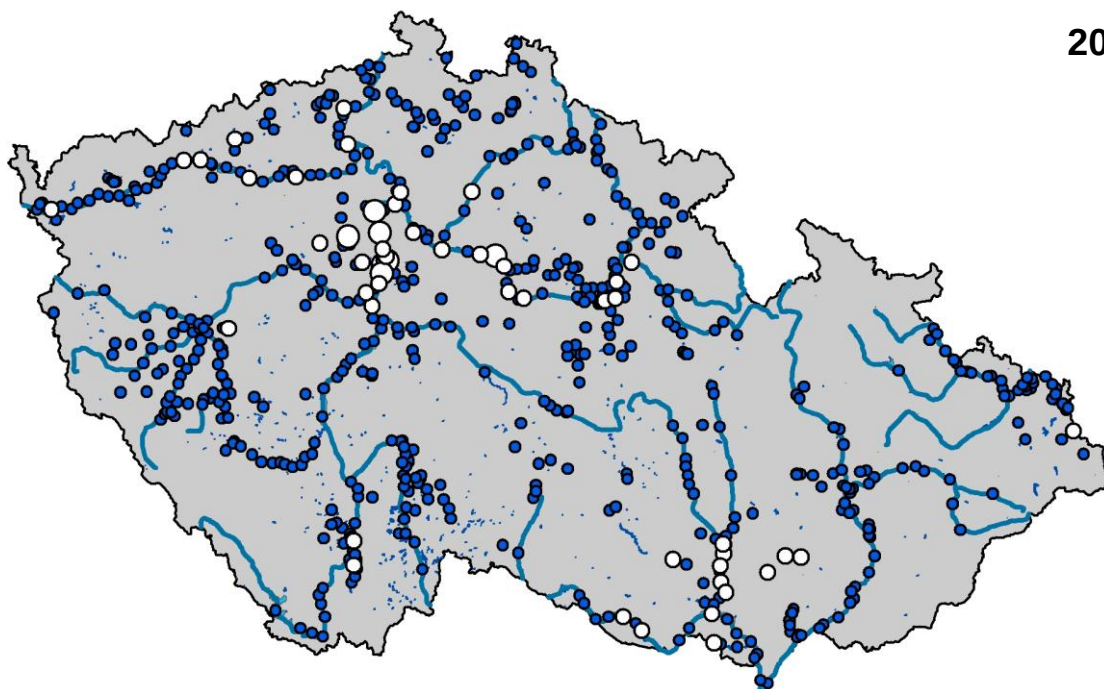
Slípka zelenonohá
Gallinula chloropus

Common Moorhen

2010

2011

Obr. 20. Početnost a distribuce slípky zelenonohé (*Gallinula chloropus*) v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 20. Numbers and distribution of **Moorhen** *Gallinula chloropus* in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, more than 10 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	54	256				
2005	50	312	2005 x 2004	100.0	120.9	0.815
2006	75	492	2006 x 2005	145.0	142.1	0.477
2007	49	211	2007 x 2006	57.8	50.0	0.371
2008	78	673	2008 x 2007	136.2	253.9	0.876
2009	94	648	2009 x 2008	122.9	149.8	0.573
2010	79	502	2010 x 2009	83.5	91.5	0.506
2011	52	284	2011 x 2010	63.4	47.3	0.394

V České republice zimuje **slípka zelenonohá** především na větších nezamrzajících řekách, a to hlavně ve středních a severních Čechách (Labe, Vltava) a na jižní Moravě (Svratka, Dyje). Počet slípek zelenonohých i počet jimi obsazených lokalit výrazně narostl v chladném lednu 2006 oproti předchozí teplejší zimě, což lze vysvětlit přesunem ptáků ze severněji položených zimovišť na naše lokality. Naopak v nejmírnější zimě (leden 2007) byl počet obsazených lokalit i zjištěných jedinců nejnižší. V době záplav v lednu 2011 byl počet zjištěných slípek zelenonohých výrazně nízký.

Evropské zimující populace slípek zelenonohých jsou rozšířeny víceméně rovnoměrně od Britských ostrovů přes jihozápadní Evropu a celé Středomoří (včetně severozápadní Afriky) až po zakavkazskou oblast. Ve střední Evropě jsou nejvyšší počty slípek zelenonohých zaznamenávány především v předalpské oblasti. Odhad velikosti zimující populace slípky zelenonohé v Evropě je 2 700 000 až 5 100 000 jedinců. Populace je považována za stabilní.

Tab. 21. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011 (– chybějící údaje).

Table 21. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011 (‘–’ signifies no data).

	lokality site	2010	2011
1	34032 LABE: Klavary, jez – Oseček, býv. přívoz	83	0
2	34024 VLTAVA: Roztoky, splav – Kralupy nad Vltavou, most	49	24
3	32076 rybníky u Stehelčevsi a Vrapice	13	32
4	34034 LABE: Velké Zboží – Nymburk, železniční most	–	32
5	34022 VLTAVA: most Barikádníků – Podbaba + Stromovka	17	10
6	34031 LABE: Kolín, železniční most – Klavary, jez	16	7
7	54016 LABE: Němčice, most – Pardubice, most	16	7
8	62037 Mariánské údolí (údolí říčky: Horní, Střední, Dolní rybník)	15	–
9	34021 VLTAVA: Mánesův most – most Barikádníků	14	13
10	34025 VLTAVA: Kralupy n.Vlt., most – Vraňany	14	13

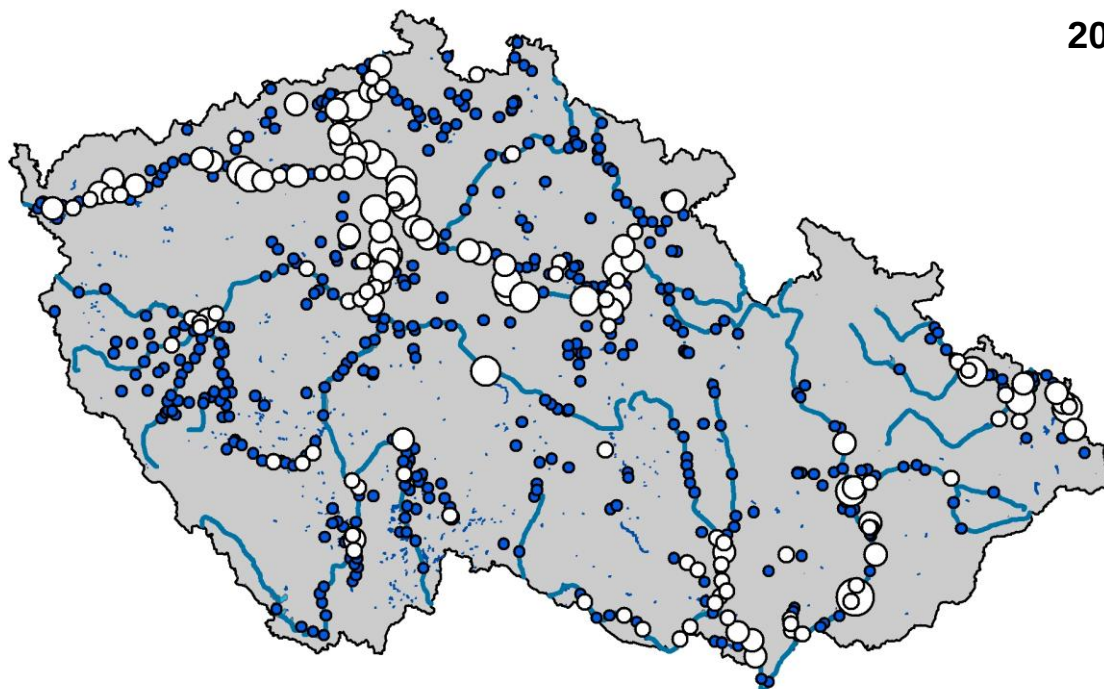
Summary

In the Czech Republic, **Moorhen** winters mostly on larger non-freezing rivers in Central and North Bohemia (Labe and Vltava rivers) and in South Moravia (Svratka and Dyje rivers). Numbers of recorded individuals, as well as numbers of occupied sites increased remarkably in the colder January of 2006 probably due to immigration of birds from wintering sites in northern Europe. A similar increase was also recorded in this species in numbers of occupied sites. The lower number of birds, as well as number of occupied sites, was recorded during large flood in January 2011.

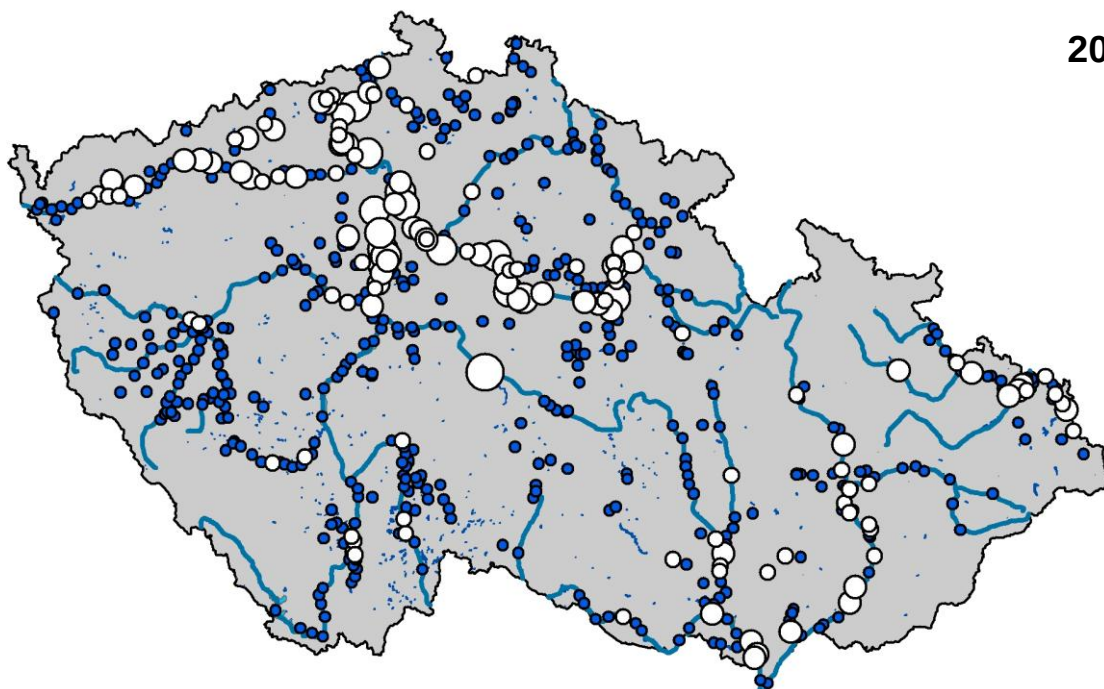
Lyska černá
Fulica atra

Common Coot

2010

2011

Obr. 21. Početnost a distribuce **lysky černé (*Fulica atra*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101–1000 ex., 1001 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 21. Numbers and distribution of **Common Coot *Fulica atra*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 ex., 101–1000 birds, more than 1000 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	123	7284				
2005	133	6635	2005 x 2004	111.6	89.9	0.744
2006	135	8098	2006 x 2005	105.1	132.2	0.866
2007	140	9319	2007 x 2006	79.8	50.8	0.440
2008	160	9645	2008 x 2007	117.8	122.5	0.191
2009	150	9249	2009 x 2008	87.8	100.5	0.828
2010	149	8595	2010 x 2009	101.5	95.7	0.426
2011	139	7253	2011 x 2010	88.4	82.0	0.557

V České republice zimuje **lyska černá** pravidelně především na větších nezamrzajících řekách, a to zvláště ve středních a severních Čechách (Labe, Vltava, Ohře) a na jižní a severní Moravě (Svratka, Dyje, Morava, Olza, Odra). Překvapivě vysoké počty zimujících lysek černých byly v lednu 2010 a 2011 zjištěny i na některých nezamrzajících stojatých vodách (nádrž Želivka, štěrkopískovny Ostrožská Nová Ves a Dombas u Tovačova).

Lyska černá je jedním z nejpočetnějších a nejrozšířenějších druhů zimujících v Evropě. Její zimoviště sahá od Baltského a Severního moře přes střední Evropu až po mediteránní oblast, přičemž mezi nejpočetnější zimoviště patří jezera Uluabat (až 273 000 ptáků), Isikli, Beysehir, a Burdur v Turecku a Skadarské jezero v Černé Hoře (až 83 500 ptáků). Ve střední Evropě jsou nejvyšší počty lysek černých zjišťovány především na předalpských jezerech v Německu, Švýcarsku a Rakousku (např. Bodamské jezero) a dále pak na velkých řekách (Dunaj, Rýn).

Odhady velikostí zimujících populací lysek černých dosahují v severozápadní a střední Evropě 1 750 000 a v oblastech Černého moře a Mediteránu 2 500 000 jedinců. Dlouhodobý trend vývoje populace je pravděpodobně stabilní.

Tab. 22. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011 (– chybějící údaje).

Table 22. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011 (‘–’ signifies no data).

	lokalita site	2010	2011
1	31003 přehrada na Želivce	690	1300
2	63010 Štěrkopískovna Ostrožská Nová Ves	1040	0
3	73005 Štěrkopískovna Dombas u Tovačova, Anninské jezero	610	0
4	54016 LABE: Němčice, most – Pardubice, most	230	495
5	34020 VLTAVA: Podolí – Mánesův most	307	403
6	24001 LABE: Horní Počáply – Roudnice nad Labem	302	-
7	34031 LABE: Kolín, železniční most – Klavary, jez	265	245
8	34022 VLTAVA: most Barikádníků – Podbaba + Stromovka	260	150
9	24008 LABE: v Ústí nad Labem	180	253
10	34032 LABE: Klavary, jez – Oseček, býv. přívoz	233	40

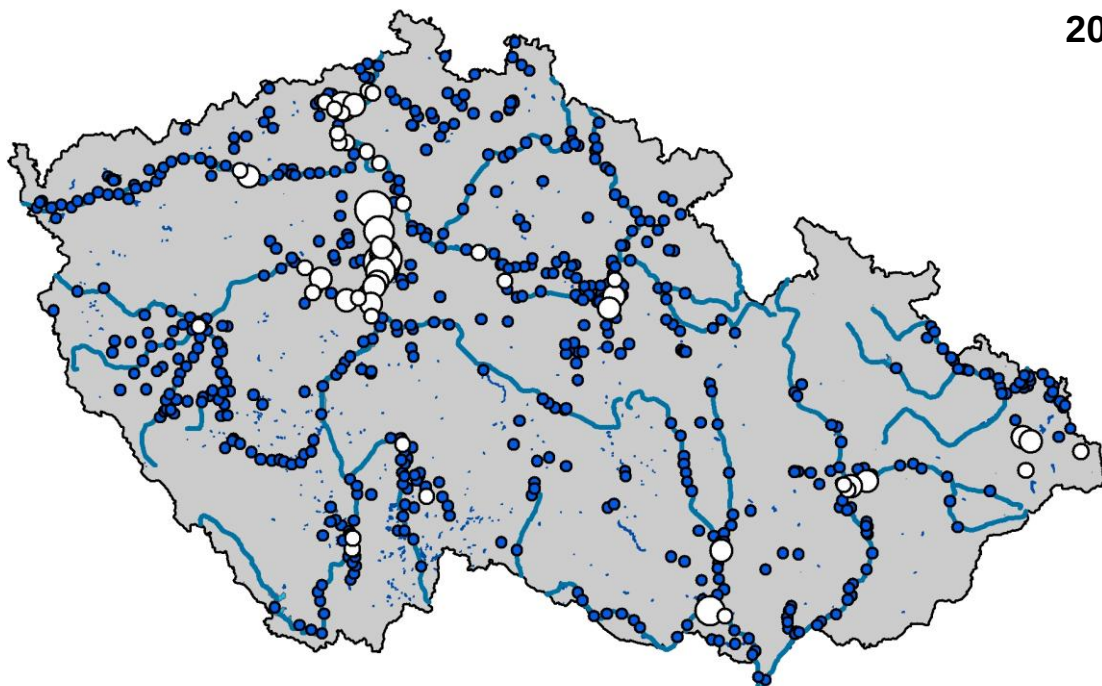
Summary

In the Czech Republic, **Common Coot** winters regularly mostly on larger non-freezing rivers in Central and North Bohemia (Labe, Vltava and Ohře rivers) and in South and North Moravia (Svratka, Dyje, Morava, Olza, Opava and Odra rivers). Moreover, the highest numbers of wintering Coots were recorded *zjištěny* on non-frozen standing waters (Želivka reservoir, sand pit lakes Ostrožská Nová Ves a Dombas u Tovačova) in January 2010 a 2011

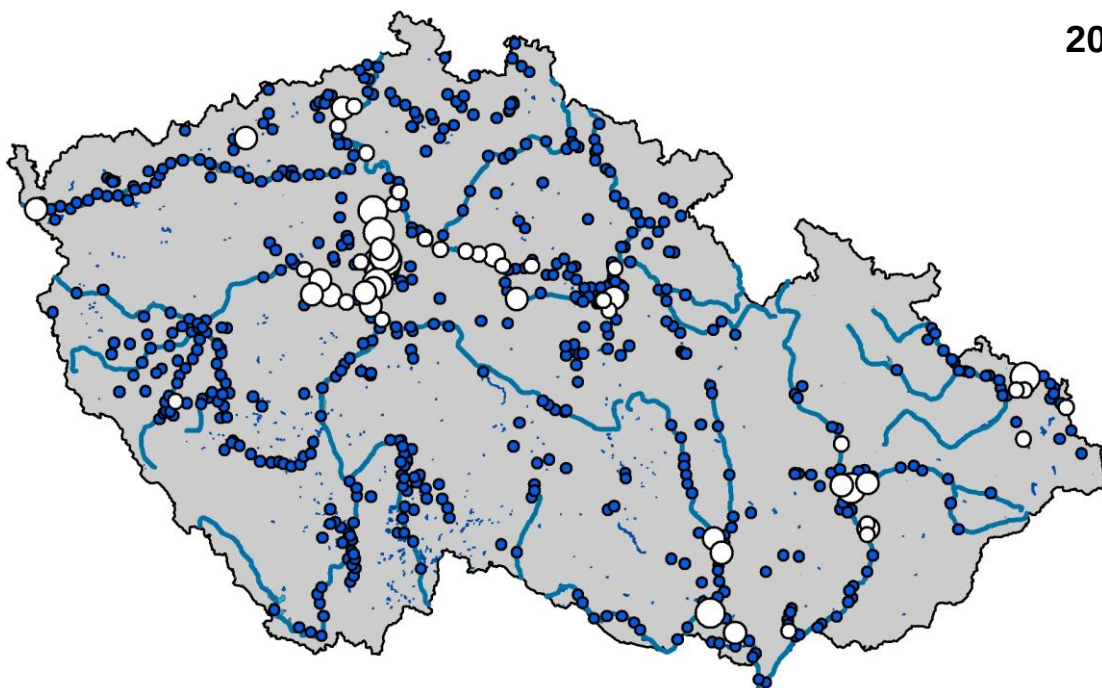
Racek chechtavý
Larus ridibundus

Black-headed Gull

2010

2011

Obr. 22. Početnost a distribuce **racka chechtavého (*Larus ridibundus*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101–1000 ex., 1001 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 22. Numbers and distribution of **Black-headed Gull *Larus ridibundus*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, 101–1000 birds, more than 1000 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	49	3 782	2005 x 2004	144.4	154.4	0.675
2005	67	6 591	2006 x 2005	59.3	95.7	0.673
2006	44	5 335	2007 x 2006	155.3	84.1	0.833
2007	79	5 065	2008 x 2007	80.0	198.5	0.690
2008	60	9 442	2009 x 2008	85.7	56.2	0.839
2009	52	5 186	2010 x 2009	95.9	135.2	0.853
2010	52	6 494	2011 x 2010	108.3	80.4	0.884
2011	56	5 293				

V České republice zimuje **racek chechtavý** především na větších nezamrzajících řekách, a to především ve středních a severních Čechách (Vltava, Labe, Berounka). Nejvýznamnější zimoviště se nacházejí na Vltavě v Praze a okolí. Další důležitá zimoviště najdeme na jižní (nádrž Nové Mlýny), střední (štěrkoískovna Troubky) a severní Moravě (řeka Odra v úseku: Antošovice – soutok s Olší).

Zimující rackové chechtaví jsou zaznamenáváni především v severozápadní Evropě, dále pak v Mediteránu a střední Evropě. Ve střední Evropě dosahují rackové chechtaví nejvyšších počtů na řekách i jezerech ve Švýcarsku a dále pak v Rakousku.

Odhad velikosti zimující populace racka chechtavého v severní, západní a střední Evropě je více než 3 700 000 až 4 800 000 jedinců. Ve východním Mediteránu je pak velikost zimující populace odhadována na 770 000 až 1 800 000 jedinců. Dlouhodobý trend populace je klesající.

Tab. 23. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 23. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

	lokalita site	2010	2011
1	34020 VLTAVA: Podolí – Mánesův most	2850	1623
2	34025 VLTAVA: Kralupy n.Vlt., most – Vraňany	1450	450
3	34019 VLTAVA: Chuchle, most – Podolí	130	600
4	34021 VLTAVA: Mánesův most – most Barikádníků	341	593
5	34022 VLTAVA: most Barikádníků – Podbaba + Stromovka	550	300
6	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	110	500
7	73008 štěrkoískovna Troubky, k.u. Tovačov	20	240
8	34024 VLTAVA: Roztoky, splav – Kralupy nad Vltavou, most	234	151
9	34018 VLTAVA: Zbraslav, most – Chuchle, most	100	130
10	74021 ODRA: Antošovice – soutok s Olší	0	108

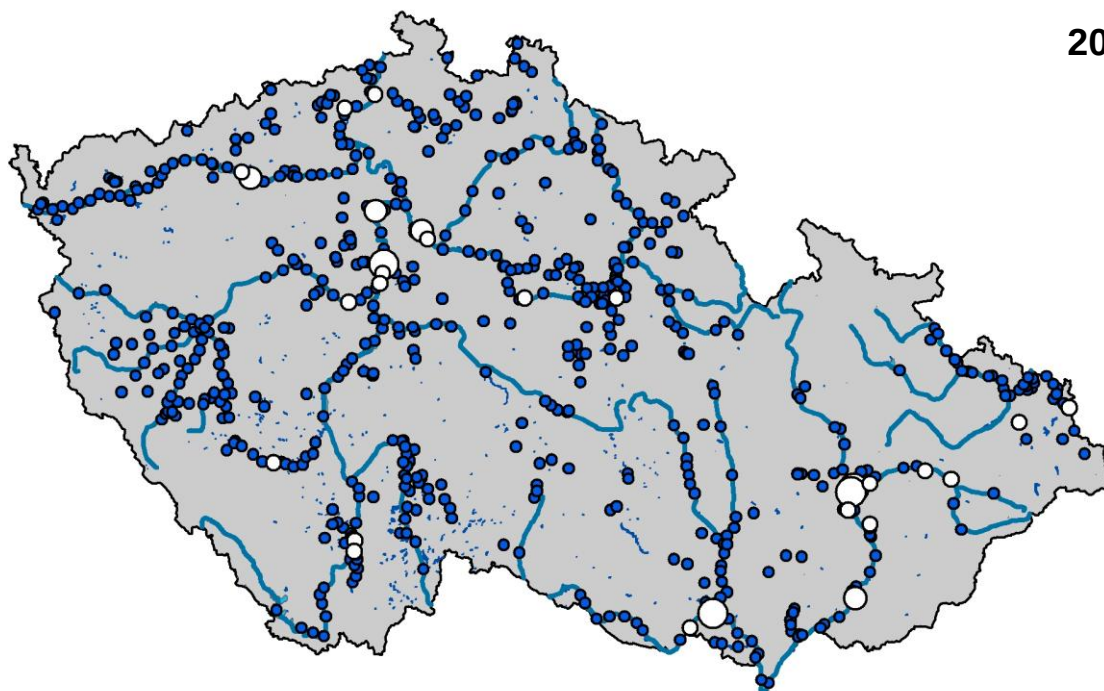
Summary

In the Czech Republic, **Black-headed Gull** winters mostly on larger non-freezing rivers in Central and North Bohemia (Labe, Vltava, Berounka rivers). The most important wintering sites are located in Prague and surrounding areas. The important wintering site of Black-headed Gull were found also South, Central and North Moravia, where it use also reservoirs (Nové Mlýny) and sand pit lakes (Troubky).

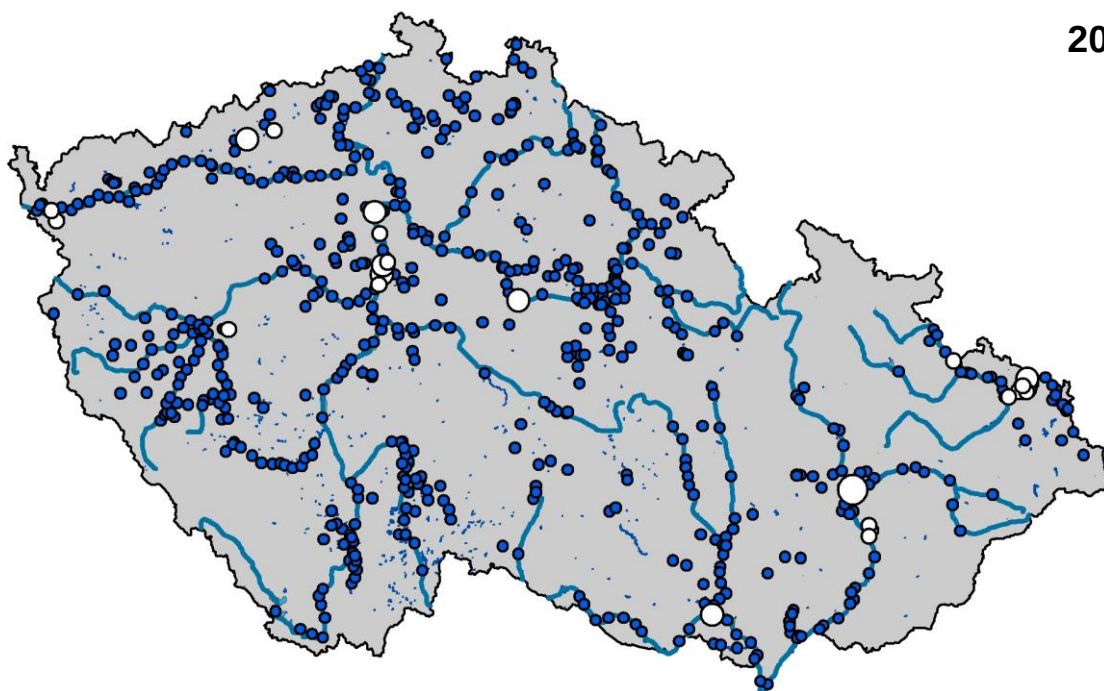
Racek bouřní
Larus canus

Common Gull

2010

2011

Obr. 23. Početnost a distribuce **racka bouřního (*Larus canus*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11–100 ex., 101–1000 ex., 1001 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 23. Numbers and distribution of **Common Gull *Larus canus*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, 11–100 birds, 101–1000 birds, more than 1000 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	20	1 489				
2005	24	3 617	2005 x 2004	125.0	177.1	0.845
2006	16	419	2006 x 2005	70.0	16.9	-0.090
2007	28	3 085	2007 x 2006	138.5	251.9	-0.090
2008	27	2 862	2008 x 2007	118.2	247.2	-0.069
2009	20	2 060	2009 x 2008	70.4	71.7	-0.034
2010	28	1 607	2010 x 2009	136.8	137.8	-0.049
2011	24	457	2011 x 2010	71.4	27.3	0.824

Zimování **racka bouřního** v České republice je silně ovlivňováno meteorologickými podmínkami jednotlivých zimních sezon. Počty zaznamenaných racků bouřních (a obdobně i počty obsazených lokalit) výrazně vzrůstaly v mírných zimách (leden 2005, 2007, 2008) a naopak klesly v chladných zimách (leden 2004, 2006, 2009), což lze vysvětlit přesunem ptáků na jižněji či západněji položená zimoviště. V mírných zimách (např. leden 2007, 2008, a 2011) jsou rackové bouřní zaznamenávání ve vyšších počtech na stojatých vodách, a to především na severní a jižní Moravě a v severních Čechách.

Hlavní zimoviště racků bouřních leží na pobřeží Baltského a Severního moře. Největší počty jsou zaznamenávány na pobřeží Nizozemí, Velké Británie a Francie. Méně početná zimoviště se nově objevují i například v severní části Jaderského moře. Ve střední Evropě jsou raci bouřní nejpočetněji pozorováni, stejně tak jako ostatní druhy racků, zejména ve Švýcarsku a Rakousku. Zimující populace racka bouřního dosahuje cca 2 200 000 až 3 250 000 jedinců. Populace je dlouhodobě klesající.

Tab. 24. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 24. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

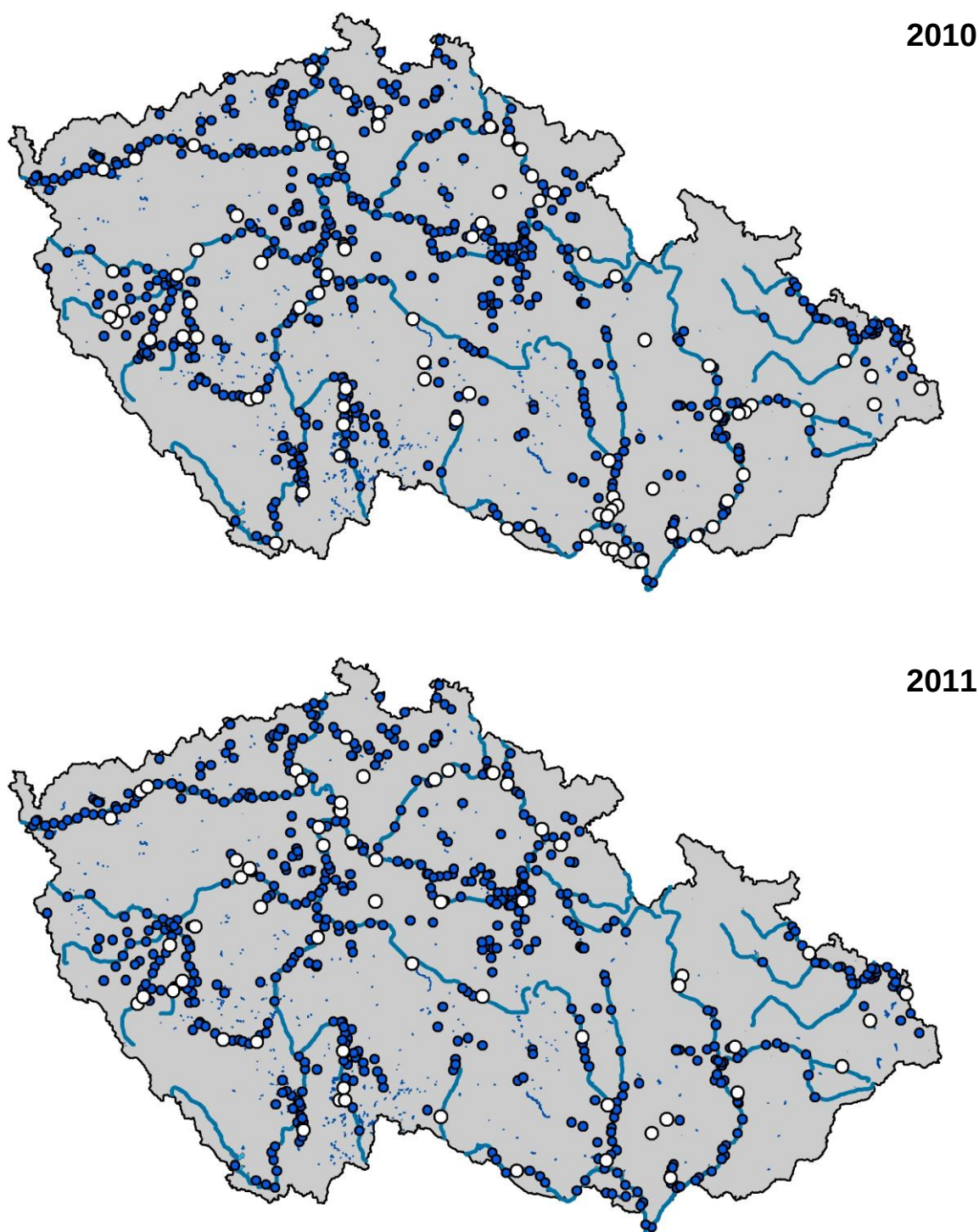
	lokality site	2010	2011
1	73008 šterkopískovna Troubky, k.u. Tovačov	680	200
2	61005 vodní dílo Nové Mlýny I (horní a prostřední zdrž)	330	35
3	73005 šterkopískovna Dombas u Tovačova, Anninské jezero	300	0
4	34020 VLTAVA: Podolí – Mánesův most	113	18
5	34019 VLTAVA: Chuchle, most – Podolí	9	46
6	63010 šterkopískovna Ostrožská Nová Ves	41	0
7	73032 šterkovna Vrbice	0	38
8	24023 OHŘE: v Žatci	35	0
9	74021 ODRA: Antošovice – soutok s Olší	0	34
10	23026 nádrž Kyjice u Jirkova	0	21

Summary

The wintering of the **Common Gull** in the Czech Republic is affected by weather conditions in particular winter seasons. Numbers of wintering Common Gulls, as well as numbers of occupied sites, increased in mild winters (i.e. January 2005, 2007 and 2008) and on the other hand decreased in a cold winter (i.e. January 2004, 2006 and 2009), when Common Gulls probably move to more temperate climate areas. In mild winters they are recorded in higher numbers on standing waters, especially in North and South Moravia and North Bohemia.

Ledňáček říční
Alcedo atthis

Common Kingfisher

Obr. 24. Početnost a distribuce **ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 24. Numbers and distribution of **Common Kingfisher *Alcedo atthis*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, more than 10 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	91	169				
2005	157	271	2005 x 2004	153.1	151.7	0.287
2006	87	151	2006 x 2005	57.5	54.5	-0.190
2007	80	103	2007 x 2006	86.3	66.1	-0.310
2008	161	265	2008 x 2007	202.9	263.2	-0.096
2009	64	107	2009 x 2008	33.8	34.5	-0.069
2010	86	130	2010 x 2009	147.2	125.6	-0.050
2011	58	76	2011 x 2010	66.2	55.9	-0.125

V České republice je **ledňáček říční** v době zimování rozšířen relativně rovnoměrně. Převážně jsou však zjišťováni pouze jednotliví ptáci. Nejvyšší počet ledňáčků na jedné lokalitě nepřesáhl 5 ex. Počet zimujících ledňáčků říčních v chladném lednu 2006 a 2009 výrazně poklesl oproti předchozí teplejší zimě (leden 2005, 2008), což lze vysvětlit přesunem ptáků na jižněji položená zimoviště. Nejnižší počet zjištěných ledňáčků i jimi obsazených lokalit byl zaznamenán v lednu 2011 při rozsáhlých povodních.

Zimování ledňáčků říčních velmi ovlivňuje průběh dané zimy, ovlivňující rozsah zamrznutí vod. Středoevropská populace zimuje především v mediteránní oblasti ve Španělsku a Francii, Itálii a Portugalsku. Údaje o distribuci a početnosti zimujících ptáků v Evropě nejsou běžně dostupné, protože tento druh není v mnohých evropských státech pokrýván Mezinárodním sčítáním vodních ptáků. Hnízdní populace ledňáčka říčního dosahuje v Evropě 79 000 až 160 000 párů a dlouhodobě vykazuje kolísavý trend početnosti.

Tab. 25. Devět lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011.

Table 25. The nine sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011.

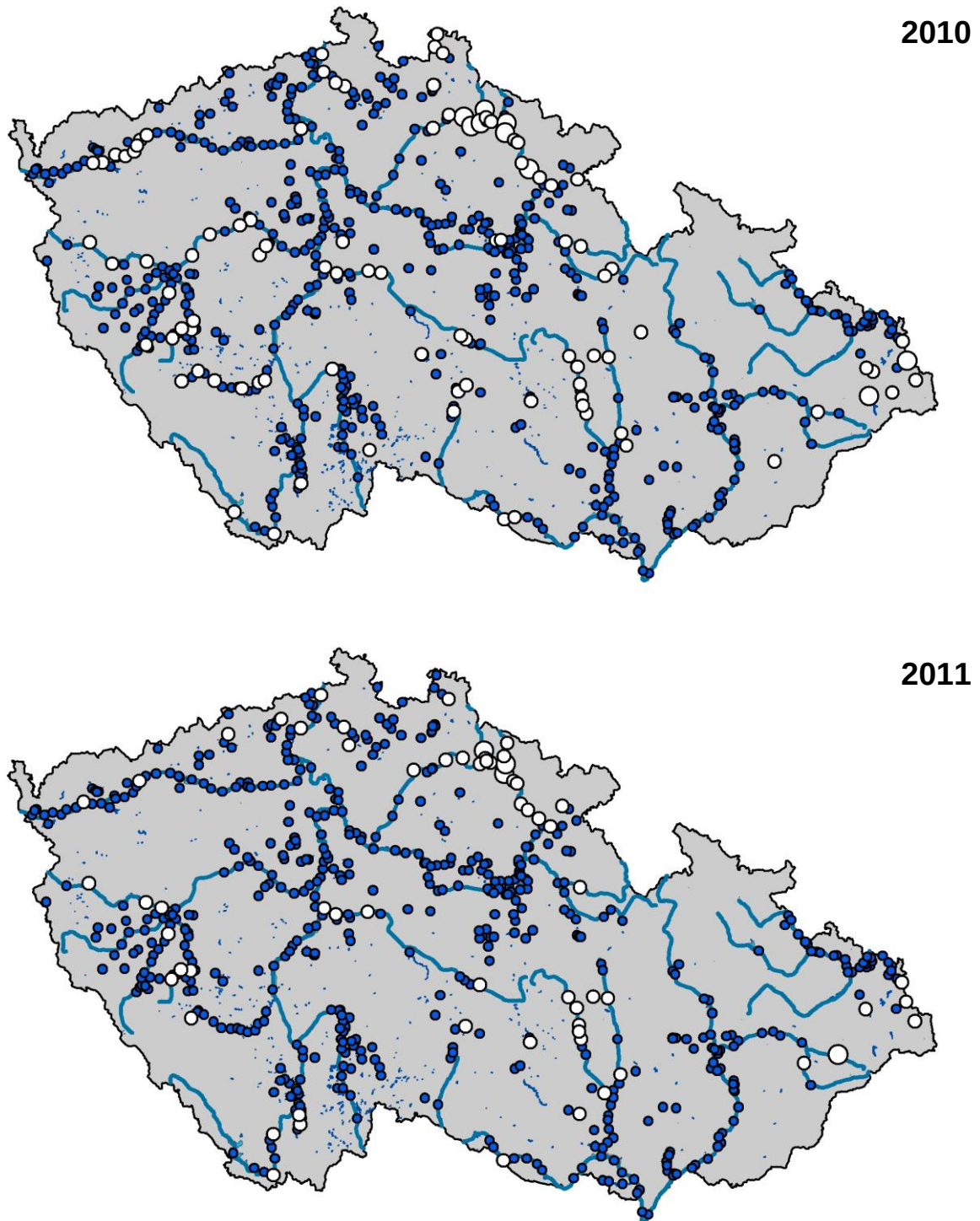
	lokality site		2010	2011
1	34168 Botič: Osnice – Křeslice (vč. Průhonického parku)		5	0
2	64131 KYJOVKA (=STUPAVA): Jarohněvický rybník – Písečné rybníky		5	5
3	72010 Tovačovské (Hradecký, Křenovský, Kolečko, Náklo)		5	0
4	54041 JIZERKA: Víchova – ústí do Jizery		4	0
5	64170 LITAVA: Brankovice – Slavkov u Brna		0	4
6	14064 ÚSLAVA: Žinkovy, hráz rybníka – Prádlo, sádky		2	3
7	42000 rybníky v CHKO Třeboňsko		3	2
8	34119 LITAVKA: Lochovice – Zdice		3	1
9	54005 LABE: Vrchlabí, konec – Klášterská Lhota, most		3	1

Summary

The Common Kingfisher is a wide-spread wintering birds in the Czech Republic, single birds being recorded on most count sites. Total numbers of recorded wintering birds as well as number of occupied sites decreased in a colder winter (January 2006 and 2009), probably due to the movement of birds to more temperate areas. The highest numbers of counted birds as well as number of occupied sites was recorded in mild winters (January 2005 and 2008). The lowest number of birds, as well as number of occupied sites, was recorded during large flood in January 2011.

Skorec vodní
Cinclus cinclus

White-throated Dipper

Obr. 25. Početnost a distribuce **skorce vodního (*Cinclus cinclus*)** v České republice v lednu 2010 a 2011. Bílé kroužky představují obsazené lokality, jejich velikost pak početnost v kategoriích 1–10 ex., 11 a více ex. Černé kroužky představují sledované, ale neobsazené lokality.

Fig. 25. Numbers and distribution of **Dipper *Cinclus cinclus*** in the Czech Republic in January 2010 and 2011. Open circles represent sites with species occurrence and its numbers in categories: 1–10 birds, more than 10 birds. Unoccupied sites are shown by closed circles.

rok	lokality	exempláře	srovnání	lokality (%)	exempl. (%)	distribuce distribution
year	sites	birds	comparison	sites (%)	birds (%)	r
2004	61	275				
2005	73	310	2005 x 2004	131.4	112.7	0.646
2006	88	438	2006 x 2005	110.3	109.5	0.693
2007	60	179	2007 x 2006	66.7	47.3	0.331
2008	84	298	2008 x 2007	146.9	173.2	0.484
2009	123	582	2009 x 2008	117.7	162.3	0.702
2010	102	442	2010 x 2009	89.2	75.8	0.733
2011	65	199	2011 x 2010	63.9	42.2	0.591

Skorec vodní zimuje v České republice víceméně rovnoměrně na potocích a řekách. Počet skorců vodních v lednu 2006 a 2009 výrazně narostl oproti předchozím teplejším zimám, což lze vysvětlit přesunem ptáků z výše položených zimovišť na sledované lokality, tedy zamrznutím méně významných lokalit v rámci ČR, které nejsou pokryty sčítáním. V mírných zimách (leden 2005, 2007) byly naopak počty zaznamenaných skorců i počty obsazených lokalit nižší. Nejnižší počet zjištěných skorců vodních byl zaznamenán v lednu 2011 při rozsáhlých povodních.

Skorci vodní jsou minimálně přelétaví a jejich výskyt v době zimování odpovídá hnízdnímu areálu. Zimování skorců vodních ovlivňuje průběh zimy a stav zamrznutí vod. Údaje o distribuci a početnosti zimujících skorců vodních v Evropě nejsou běžně dostupné, protože tento druh není v mnohých evropských státech pokrýván Mezinárodním sčítáním vodních ptáků. Hnízdní populace skorce vodního dosahuje v Evropě 170 000 až 330 000 párů a dlouhodobě vykazuje kolísavý trend početnosti.

Tab. 26. Deset lokalit s nejvyššími počty exemplářů v letech 2010–2011 (– chybějící údaje).

Table 26. The ten sites with the highest numbers of recorded birds in 2010–2011 (‘–’ signifies no data).

	lokality site	2010	2011
1	54029 JIZERA: Semily – Železný Brod	31	3
2	54028 JIZERA: Bystrá (silniční most v Loukově) – Semily (silni)	23	–
3	54004 LABE: ve Vrchlabí	20	11
4	74090 OSTRAVICE: údolní nádrž Šance – Nová Ves	20	–
5	74169 ROZNOVSKA BECVA: Hutisko – Roznov p.Radhostem	19	5
6	54005 LABE: Vrchlabí, konec – Klášterská Lhota, most	18	12
7	54025 JIZERA: Jablonec – Poniklá	15	12
8	74026 OLZA: Třinec, most – Chotěbuz, most	14	2
9	54009 LABE: Bílá Třemešná – Žireč	12	4
10	54027 JIZERA: ústí Jizerky – Bystrá	11	1

Summary

Dipper is a bird species wintering in the Czech Republic which occurs mostly on streams and rivers (mostly in East Bohemia, South and North Moravia). The number of recorded Dippers increased in January 2006 and 2009 (i.e. in severe winters). In colder winters, wintering Dippers from less important sites probably move to bigger streams and rivers and thus more likely occur on count sites. On the other hand, the numbers of recorded Dippers decreased in mild winters (e.g. January 2005, 2007 and 2008). The lowest number of birds, as well as number of occupied sites, was recorded during large flood in January 2011.

Poděkování

Velice děkujeme všem dobrovolným spolupracovníkům zapojeným do sčítání i regionálním koordinátorům sčítání. Mezinárodní sčítání vodních ptáků v České republice bylo v roce 2008 a 2009 podporováno v rámci řešení projektu *Vav MŽP ČR SP/2d3/109/07: „Dlouhodobé změny početnosti a distribuce vodních ptáků v České republice ve vztahu ke změnám klimatu a životního prostředí“*.

Za cenné konzultace při přípravě mapových podkladů děkujeme Janu Zárybnickému z AOPK ČR v Praze a Dušanu Romportlovi z Katedry fyzické geografie a geoekologie PřF UK.

V tomto příspěvku byl použit mapový podklad © ESRI & NASA 2007.

Literatura

- HUDEC K. (ed.) 1983: Fauna ČSSR. Sv. 24. Ptáci III (2). *Academia, Praha*.
- HUDEC K. (ed.) 1994: Fauna ČR a SR. Ptáci 1. *Academia Praha*.
- HUDEC K., ŠTĚASTNÝ K. (eds) 2005: Fauna ČR, Ptáci 2. *Academia, Praha*.
- BIRDLIFE INTERNATIONAL (2004): Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- GILISSEN N., HAANSTRA L., DELANY S., BOERE G. & HAGEMEIJER W. 2002: Numbers and distribution of wintering waterbirds in the Western Palearctic and Southwest Asia in 1987, 1988 and 1999. Results from the International Waterbird Census. *Wetlands International Global Series No 11, Wageningen, The Netherlands*
- FOX A. D., EBBINGE B. S., MITCHELL C., HEINICKE T., AARVAK T., COLHOUN K., CLAUSEN P., DERELIEV S., FARAGÓ, S., KOFFIJBERG, K., KRUCKENBERG, H., LOONEN, J. J. E., MADEN, J., MOOIJ, J., MUSIL, P., NILSSON, L., PIHL, S. & VAN DER JEUGD, H. 2010. Current estimates of goose population sizes in the western Palearctic, a gap analysis and an assessment of trends. *Ornis Svecica* 20: 115–127.
- SCOTT D. A. & ROSE P. M. 1996: Atlas of Anatidae Populations in Africa and Western Eurasia. *Wetlands International Publication No. 41, Wetlands International, Wageningen, The Netherlands*.
- SLABEYOVÁ K., RIDZOŇ J., DAROLOVÁ A., KARASKA D. & TOPERCER J. 2008: Výsledky sčítania zimujúceho vtáctva na Slovensku 2004/2005. *SOS/BirdLife Slovensko, Bratislava*.
- SLABEYOVÁ K., RIDZOŇ J., TOPERCER J., DAROLOVÁ A. & KARASKA D. 2009: Správa zo zimného sčítania vodného vtáctva na Slovensku 2005/06. — *SOS/BirdLife Slovensko, Bratislava*.
- SLABEYOVÁ K., RIDZOŇ J., TOPERCER J., DAROLOVÁ A. & KARASKA D. 2011: Správa zo zimného sčítania vodného vtáctva na Slovensku 2009/10. — *SOS/BirdLife Slovensko, Bratislava*.
- SNOW D.W. & PERRINS C.M. (eds.) 1998: The Birds of the Western Palearctic. Concise Edition Vol. 1, Non-Passerines. *Oxford University Press, New York*.
- Van EERDEN M., MARION L., PARZ-GOLLNER R., BREGNBALLE T., Van RIJN S. & VOLPONI S. 2008: Cormorants in the Western Palearctic: distribution and numbers on a wider European scale. *IUCN/Wetlands International Cormorant Research Group, Rijkswaterstaat, NL : 4 pp*.
- WETLANDS INTERNATIONAL 2006: Waterbird Population Estimates – Fourth Edition. *Wetlands International, Wageningen, The Netherlands*.